

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΗΣ ΑΠΡΟΒΟΥΛΙΑΣ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ὁ Μακεδὼν, αὐτοκράτωρ Βυζαντινὸς, ἀνὴρ γενναῖος, ἔμπειρος καὶ ἐλευθέριος, οὐδὲν ἄλλο εἶχε σχεδὸν ἐλάττωμα, εἰμὴ τὸ πρὸς τὰς ἀποφάσεις ὀρμητικὸν καὶ ἀπερίσκεπτον, μάλιστα ὅταν ἐτακράττετο ὑπὸ βιαίου τινὸς πάθους. Εἰς τῶν ἰσχυροτέρων τοῦ Κράτους, ἄνθρωπος ἐπίβουλος, ῥαδιοῦργος καὶ δόλιος, Σανταβαρίνος τοῦνομα, γνωρίζων τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, διενόηθη νὰ ὠφελθῆ ἐξ αὐτοῦ. Διὰ τῆς ἐπιδεξιότητός του οὗτος ἀπέκτησε τὴν εὐνοίαν καὶ ἐμπιστοσύνην τοῦ αὐτοκράτορος, τοῦ ὁποῦ οὗ πρωτότοκος υἱὸς Λέων, ὁ ἔκτοτε ἐπονομασθεὶς Φιλόσοφος, ὅστις εἰς ἡλικίαν 19 ἐτῶν ἐφείλκυσε τὴν κοινὴν εὐνοίαν, ἄξιος ἀναδεικνυόμενος κληρονόμος τῶν ἀρετῶν καὶ προτερημάτων τοῦ πατρός του, ὑπενόησε τὸν ὑποκριτὴν τοῦτον καὶ ἐξέφερε τὴν πρὸς αὐτὸν περιφρόνησίν του, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ κακοῦργος οὗτος ἀντέταξεν ἄσπονδον μῖσος, καὶ, προβλέπων ὅτι ἂν βασιλεύσῃ ὁ Λέων θέλει κινδυνεύσει, ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἐξολοθρεύσῃ.

Τὸ μὲν μῖσός του λοιπὸν ἔλαβε τὸ δόλιον τῆς φιλίας προσωπεῖον, αἱ δὲ κολακείαι καὶ ἡ φαινομένη ὑποταγή του ἐνίκησαν κατὰ μικρὸν τὴν πρὸς αὐτὸν ἀπέχθειαν τοῦ νέου ἡγεμόνος. Ἐνθερμον δὲ προσποιούμενος ζῆλον, παρέστητεν αὐτῷ ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ, ἐν τῷ μέσῳ αὐλῆς διεφθαρμένης ἔνθα τὸ ἐγχειρίδιον τοσαύτας διήγειρεν ἐπαναστάσεις, ἐξέθετε πολλάκις τὴν ζωὴν του εἰς τὰς παγίδας τῶν φιλοδόξων καὶ τὸν σίδηρον τῶν δολοφόνων. « Τὰ δάση, ἔλεγεν εἰς τὸν Λέοντα, γέμουσι ληστῶν· ἀρχαῖος δὲ τις νόμος ἀπαγορεύει κανεὶς τῶν παρακολουθούντων τὸν βασιλέα εἰς τὸ κυνήγιον νὰ φέρῃ ὄπλον, καὶ εἰς τὸν νόμον τοῦτον ὑπόκεινται καὶ τὰ ἰδιά του τέκνα. Ἀλλ' ἐγὼ πολὺ φοβοῦμαι διὰ τὴν ζωὴν τοῦ πατρός σας, καὶ χρέος ὑμέ-

τερον εἶνε νὰ τὸν ὑπερασπισθῆτε κατὰ μυστικῶν ἐχθρῶν καὶ κατὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀπερικοψίας. Πιστεύσατέ μοι, καὶ ἐπαγρυπνεῖτε περὶ τῆς ζωῆς του. Χωρὶς λοιπὸν νὰ τὸν ἐκφοβίσθητε, ἀκολουθεῖτε τὰ βήματά του καὶ μὴ ἀφίνετε αὐτὸν μόνον, φέροντες πάντοτε μεθ' ὑμῶν ὄπλα τινὰ κεκρυμμένα. »

Ὁ Λέων, ἀκολουθῶν τὴν συμβουλήν ταύτην, τὴν πρώτην φορὰν, καθ' ἣν ἐξῆλθε νὰ συνοδεύσῃ τὸν πατέρα του εἰς τὸ κυνήγιον, ἐκρυψε ξίφος ὑπὸ τὰ ἐνδύματά του. Ἄμα δὲ ἰδὼν ὁ δόλιος τὸν νέον πρίγκηπα εἰσερχόμενον εἰς τὸ δάσος, τρέχει ἐσπευσμένως πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ, « Μεγαλειότατε! τῷ λέγει, τὸν μέγιστον ἐνδεικνύμενος τρόμον, σωθῆτε, διότι ὁ υἱὸς σας, ἀνυπόμονος νὰ βασιλεύσῃ, ὠπλίσθη καθ' ὑμῶν! » Ὁ Βασιλεὺς, ἐνδίδων εἰς τὴν ὀρμὴν αὐτοῦ, διατάττει νὰ συλλάβωσι τὸν Λέοντα, τοῦ ὁποῦ, διερευνήσαντες τὰ φορέματα, εὑρον τὸ ξίφος.

Τί λοιπὸν τότε ὑπηγόρευεν ἡ φρόνησις; Νὰ ἐρωτήσωσι τὸν Λέοντα, νὰ ἀκούσωσι τὰς ἀποκρίσεις του, καὶ νὰ μὴ ἀποφασίσωσι παρευθὺς μηδέν. Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρξε τοιαύτη ἡ διαγωγή τοῦ Βασιλείου· καθότι, παραδοθεὶς εἰς ὄλην τὴν ὀργὴν του, ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ υἱοῦ του χωρὶς νὰ θέλῃ νὰ τὸν ἀκροασθῆ, ἀποσπᾷ ἰδίαις χερσὶ τὰ αὐτοκρατορικὰ αὐτοῦ κοσμήματα, καὶ τὸν καταδικάζει εἰς τὴν φυλακὴν.

Ὁ Σανταβαρίνος ἤλπιζε περισσώτερόν τι· καθότι, γνωρίζων τὸ ὀρμητικὸν καὶ βίαιον τοῦ αὐτοκράτορος, ἤλπιζεν ὅτι ὁ Λέων ἤθελε παραχρῆμα θυσιασθῆ, ἢ ὅτι τοῦλάχιστον ὁ πατήρ του, ἐν τῇ πρώτῃ παραφορᾷ τῆς ὀρμῆς αὐτοῦ, ἤθελε στερῆσαι αὐτὸν τῆς δράσεως, ὅπερ ἤθελε τὸν καταστήσει ἀνάξιον τῆς βασιλείας.

Τὴν ὀργὴν τοῦ Βασιλείου διεδέχθη στυγερά τις θλίψις· διότι, εἰσελθὼν εἰς τὰ ἀνάκτορά του κατηφῆς καὶ σκε-

πτικὸς, ἐπρόσταξε νὰ ἐκβάλωσιν ἀπὸ τῶν οἰκημάτων του πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ ἀναπολήσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἀνάμνησιν τοῦ υἱοῦ του. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ Λέωντος δὲν ἐξέφραζε πλὴν ἐκ τοῦ στόματός του, οὐδ' ὑπομένει ἐπὶ παρουσίᾳ του νὰ εἰπωσὶ τι ὑπαντιττόμενον τὸν υἱὸν του· ὥστε νομίζει τις ὅτι ὁ Λέων δὲν ὑπάρχει πλὴν, ἢ μᾶλλον ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξε. Καὶ ὁ μὲν δυστυχὴς Λέων γράφει εἰς αὐτὸν ἀκαταπαύστως ἐκ τῆς φυλακῆς του τὰς περιπεθεστάτας ἐπιστολάς, ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν θέλει νὰ λάβῃ, καὶ μάλιστα ἀπαγορεύει νὰ τὰς παρυσιάσωσιν εἰς αὐτόν. Ἐπαυσαν λοιπὸν πλὴν αἱ ἐορταί, ἔπαυσαν ἡ χαρὰ εἰς τὰ ἀνάκτορα, τὸ δὲ πένθος ἐνεφώλευσεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῶν περὶ αὐτόν.

Τρεῖς μῆνας παρήλθον οὕτω, μετὰ τοὺς ὁποίους ἐπῆλθεν ἡ ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων. Κατὰ τὴν πανηγύριον λοιπὸν ταύτην ἡμέραν ἐσυνεβίβηκε νὰ διδῇ ὁ αὐτοκράτωρ συμπόσιον εἰς τοὺς μεγιστάνας τῆς αὐλῆς του, καὶ μολονότι καταβεβαρημένος ὑπὸ τῆς θλίψεως, δὲν ἠθέλησεν ὅμως ὁ Βασίλειος νὰ παραβῇ ἕθως καθιερωμένον τρόπον τινα ὑπὸ τῆς θρησκείας. Ἡτοιμάσθη λοιπὸν τὸ συμπόσιον εἰς μεγαλοπρεπῆ τινα στοᾶν, ἀφιερωμένην εἰς τὰ πομπώδη δεῖπνα, καὶ ὅπου ἀπὸ τῆς ἐλευθρίας ἐκείνης ἡμέρας δὲν εἶχε πατήσῃ ὁ αὐτοκράτωρ. Πλησίον δ' ἐνὸς τῶν παραθύρων ἔκειτο ὀρνιθὸν ἐστολισμένον δι' ἀργυρῶν συρμάτων, εἰς τὸν ὅποιον ὁ Λέων, ὅστις διετήρησε τὰς ἀθῶας τῆς νεότητος ὀρέξεις, ἔτρεφεν ἐν ὠραίῳ πτηνόν, συνειθίζων αὐτὸ εἰς τὸ νὰ ὀμιλῇ.

Οἱ συνδαιτυμόνες λαμβάνουσι θέσιν, ἀλλ' ἄπαντες, ὡς καὶ ὁ αὐτοκράτωρ, ἦσαν βεβουλημένοι εἰς σκυθρωπὴν τινα θλίψιν, καὶ ἐφαίνοντο ὅτι μᾶλλον συνήλθον ἐκεῖ πρὸς κηδεῖαν ἢ πρὸς πανηγύριον ἐορτῆς. Ἐξείφνης ἐν τῷ μέσῳ τῆς κατηφορῆς σιωπῆς, τῆς ἐπικρατούσης εἰς τὴν ἀπέραντον στοᾶν, ἀκούεται ἡ φωνὴ αὐτῆ: «Λέων.. ἀγαπητέ μοι Λέων!» Ἦτο τὸ μικρὸν πτηνόν, ἐπαναλαμβάνον τὰς λέξεις, τὰς ὁποίας ὁ Λέων ἐνησμενίζετο νὰ τὸ διδάσκῃ.

Ὅτε τὸ ὄνομα τοῦτο, ὑπερ ἀπὸ τριῶν ἡδὴ μηνῶν ἦτο ἀπηγορευμένον νὰ προφέρηται, ἀντίηχσεν εἰς τὰ ὦτα τῶν συνδαιτυμόνων, γενικῆ τις καὶ βαθεῖα διηγήθη συγκίνησις, ὃ δὲ αὐτοκράτωρ ἐφάνη ὡς πληγείς τὴν καρδίαν, δάκρυα δὲ καθύγρανον τοὺς ὀφθαλμούς του. Τέλος δὲ εἰς τῶν παρόντων, μὴ δυνάμενος πλὴν νὰ ὑποφέρῃ τὸ καταπιέζον αὐτὸν βῆρος, ἀνέκραξε: «Μεγαλειότατε, ἡ φωνὴ τοῦ πτηνοῦ τούτου μᾶς καταδικάζει! Πῶς δὲν τολμῶμεν, ὡς αὐτὸ, νὰ προφέρωμεν ὄνομα, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ ἦναι πρὸς ἡμᾶς τόσον προσφιλές; Πῶς δυνάμεθα νὰ συναβροισθῶμεν εἰς συμπόσιον, ὅτε ὁ υἱὸς σας στενάζει εἰς τὴν φυλακὴν, θύμα ψευδῶν ἐνδείξεων ἢ ἴσως φρικῶδους τινὸς δόλου; Ἡρώτησαν, ἠκροάθησαν αὐτόν; ἔτυχε τῶν δικαιωμάτων τούτων, τὰ ὅποια δὲν ἀποποιεῖται τις καὶ εἰς τοὺς εὐτελεστάτους κακούργους;»

Ἡ γενναία αὕτη φωνὴ διεγείρει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ αὐτοκράτορος τὰ αἰσθητάτα τῆς φύσεως. Ὁ υἱὸς του, προσαχθεὶς ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν ἰδίαν στιγμὴν, ἀναδεικνύει οὐχὶ δυσκόλως τὴν ἀθωότητα αὐτοῦ. Ὁ αὐτοκράτωρ ἀναγνωρίζει ὅτι ἠπάτησαν αὐτόν, καταρᾶται τὴν ἐλευθέριαν αὐτοῦ προπέτειαν, ἣτις ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἐπροξένησε τὴν δυστυχίαν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ υἱοῦ του, καὶ ἐναγκαλίζεται τὸν

Λέοντα. Τὰ δάκρυα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ συμμιγνύονται, καὶ ἡ δριμύτης ἄπασα κλαίει ὑπὸ χαρᾶς.

Τί δὲ ἀπέβηνεν ὁ Σανταβαρίνος; Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Λέων εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐδράξατο οὗτος τῆς γενικῆς συγχύσεως ἵνα διαφύγῃ. Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ καὶ ὁ υἱὸς του ἐν τῇ μεγίστῃ αὐτῶν εὐτυχίᾳ οὐδὲ ἐσκέφθησαν νὰ τὸν τιμωρήσωσιν, ἀλλ' αἰώνιος ἀειφυγία ὑπῆρξεν ἡ μόνη τιμωρία τοῦ δολοῦ τούτου ἀνδρὸς, ὅστις, ὡς ὄπλον μεταχειριζόμενος τὴν ἀπροβουλίαν τοῦ ἡγεμόνος τούτου, παρ' ὀλίγον νὰ καταστήσῃ αὐτὸν δυστυχῆ ἐνταύτῳ καὶ ἔνοχον.

ΠΤΩΧΟΣ ΚΑΙ ΠΛΟΥΣΙΟΣ.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝΔΕΙΣ ΤΩΝ ΠΛΟΥΣΙΩΝ ΤΡΑΧΥΤΗΣ.

Τί ἐστὶ πλούσιος; Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἀνθρώπων, εἶνε ἄνθρωπος τῶν διασκεδάσεων, τῶν θεαμάτων καὶ τῶν πανηγύρεων, οὗτινος ἄπασα ἡ δόξα συνίσταται εἰς τὴν ἀλαζονείαν αὐτοῦ καὶ ματαιότητα, ἡ δὲ ἀξία ὅλη εἰς τὴν ἀκριβῆ καὶ κατὰ γράμμα ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν του, καὶ ὅστις, ἄλλα μὴ ἔχων ὄρια εἰς τὰς ὀρέξεις του εἰμὴ τὰ τοῦ πλούτου, γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διάσημος διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀμαρτιῶν καὶ τῶν ἐλαττωμάτων αὐτοῦ.

Ἀλλὰ, κατὰ τοὺς θεσμούς τῆς θείας προνοίας, ὁ πλούσιος εἶνε ἄγγελος εἰρήνης καὶ παραμυθίας, τελεῖς μεταξὺ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἵνα ἀποπερατώσῃ τὸ ἔργον τῆς διανομῆς τῶν ἀγαθῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Εἶνε τοῦ οὐρανοῦ ὁ πρέσβυς καὶ ὁ ἀπόστολος, οὕτως εἰπεῖν, τῆς προνοίας, ὑποχρεωμένος ἵνα φανερώσῃ καὶ διδάσκῃ αὐτὴν εἰς τοὺς ἀγνοοῦντας, καὶ νὰ τὴν ὑπερασπίζῃ κατὰ τῶν διαβαλλόντων αὐτὴν. Καὶ, ὡς ὁ ἥλιος διὰ τῆς περιλαμποῦς πορείας του ὀμιλεῖ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς ὅλων περὶ τῆς δόξης τοῦ δημιουργήσαντος αὐτόν, οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ὀμιλεῖ διὰ τῶν εὐεργεσιῶν του εἰς τὰς καρδίας πάντων τῶν ἀνθρώπων περὶ τῆς σοφίας τῆς θείας ἀγαθότητος. Ἀποβαίνει δὲ ἀναλόγως τῶν διαθέσεων του, τῆς φιλαργυρίας ἢ τῆς ἐλευθεριότητος, τῆς εὐαισθησίας ἢ τῆς σκληρότητός του, ἀντικείμενον φρίκης ἢ παρηγορίας εἰς τὸν λαόν· γίνεται θεός, ὡς εἰπεῖν, ἐάν ἦν εὐεργετικὸς καὶ ἐλεήμων, θηρίον δὲ, ἐν τραχὺς καὶ βάρβαρος.

Τί δὲ ἐστὶ πτωχός, κατὰ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων; Οἱ μοι! μὲ ποῖα χρώματα θέλωμεν δυνηθῆναι νὰ τὸν ζωγραφίσωμεν; Εἶνε ἄνθρωπος ἀπομεμονωμένος, ἀποκεκρηγμένος, ἄθλιον σκύβαλον δλοκλήρου τῆς φύσεως, ὅστις φαίνεται, κατὰ τὰς ἐκφράσεις σοφοῦ τινος, ὅτι διέφυγε τὴν θεῖαν πρόνοιαν· ὅστις ἔρπει περιφρονούμενος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, καὶ εἰς τὸ μέτωπον τοῦ ὁποίου ἡ δυστυχία ἐνετύπωσε τὸν χαρακτῆρα τοῦ θνητοῦ καὶ τῆς ἀτιμίας. Πλανώμενος, φεύγων, ἀποκεχωρισμένος, οὕτως εἰπεῖν, τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων, τὸν ὅποιον μετ' ἐνοχλήσεως συναπαντῶμεν καὶ μετὰ φρίκης βλέπομεν, ὡς τοὺς κεραυνοβλήτους ἐκείνους τόπους, οὓς τρέμοντες πλησιάζομεν. Ἡ φιλανθρωπία οὐδὲν πλὴν πρὸς αὐτόν ἔχει καθήκον· ὅταν τῷ ὀμιλῶμεν, νομίζομεν ὅτι τὸν εὐεργετούμεν· δὲν καταδεχόμεθα νὰ τὸν παρηγορήσωμεν, καὶ δὲν τὸν βοηθοῦ-

μεν παρὰ μετ' ἀηδίας. Ἦστε, εὐρισκόμενος ὁ τοιοῦτος εἰς θέσιν νὰ ἐρυθριᾷ διὰ τὴν ὑπαρξίν του, φαίνεται ὅτι δυστυχίσας ἔπαυσε τοῦ νὰ ἦναι ἄνθρωπος.

Εἰς τοὺς νόμους τῆς θείας προνοίας ἐξ ἐναντίας ὁ πτωχὸς εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, τὸ προσφιλέστερον τῶν δημιουργημάτων καὶ τὸ μυστήριον τῆς σοφίας αὐτῆς, ἣτις κατέστησε τὸν πτωχὸν πολυτίμον καὶ ἀναγκαῖον εἰς τὸν πλούσιον, καὶ ἣτις ἠδύοκῃσεν ἵνα ὁ πλούσιος ἢ ὁ προστάτης τοῦ πτωχοῦ, ὁ δὲ πτωχὸς ὁ σωτὴρ τῶν πλουσίων, τοὺς ὁποίους ἀπαλλάττει τῶν κινδύνων τοῦ πλούτου ἐπὶ τῆς γῆς, προσφέρων αὐτοῖς τὰ μέσα τοῦ νὰ τὸν μετατρέψωσιν εἰς ἐλεημοσύνας, αἵτινες χρησιμεύουσιν ὅπως ἐξαγοράσωσιν αὐτοῖς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ οὐρανοῦ. Εἰς τρόπον ὅστε ὁ πτωχὸς εἶνε συγχρόνως καὶ κριτής, ὅστις κρατεῖ εἰς τὰς χεῖράς του τὴν τύχην τῶν πλουσίων καὶ ἰσχυρῶν, καὶ ὅστις συσσωρεύει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των κατάρτας ἢ εὐλογίας.

Ἐν συνόλῳ ὁ πτωχὸς καὶ ὁ πλούσιος ἔχουσιν εἰς τὴν τάξιν τῆς προνοίας τὴν ἐναντίαν σημασίαν ἐκείνης, ἣν ἔχουσιν εἰς τὸ πνεῦμα ἡμῶν. Ὁ πλούσιος εἶνε ὁ ὑπουργὸς τῆς προνοίας, ὁ δὲ πτωχὸς ὁ εὐνοούμενος τοῦ ὑπουργοῦ· ὁ πλούσιος ἔχει τὰς διατάξεις του, ὁ δὲ πτωχὸς τὰ δικαιώματά του, ὁ μὲν ἵνα διδῇ ὁ δὲ ἵνα λαμβάνῃ. Ἡ πρόνοια, ἣτις ἐνεπιστεύθη εἰς τοὺς γονεῖς τὴν ἀνατροφὴν τῶν οἰκογενειῶν, εἰς τοὺς νομοθέτας τὴν κυβέρνησιν τῆς κοινωνίας, εἰς τοὺς βασιλεῖς τὴν διεύθυνσιν τῶν κρατῶν, ἐδημιούργησε καὶ τοὺς πλουσίους, ὅπως ἐμπιστευθῇ εἰς αὐτοὺς τὴν φροντίδα περὶ τῶν πτωχῶν, καὶ δὲν ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς περισσότερη ἀγαθὰ, παρ' ἵνα τὰ διαμοιράζωσιν εἰς ὅσους στεροῦνται τούτων, καὶ ἵνα διὰ τῆς πλουσιωδωρίας των πληρῶνται τὸ κενόν, ὅπερ ἡ δυστυχία ἔθεσε μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

Ἀλλ' ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης, ἔνθα τὰ συμφέροντα τοσοῦτον εἰσι ζωηρὰ, ἢ φιλοδοξία τοσοῦτω δραστηκῆ καὶ αἰ ἡδοναὶ πολυποίκιλοι, ἢ δὲ ἡδυπάθεια τοσοῦτον καλλιεργεῖται, γνωρίζομεν ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχουσι καὶ δυσχεῖς, ἢ μᾶλλον θέλωμεν νὰ τὸ γνωρίσωμεν; Βεβαίως ὄχι! καθότι ἡ ἰδέα αὕτη ἦθελεν ἀφήσει ἀνήσυχον καὶ ὀδυνηρὰν εἰς τὸν νοῦν ἐνθύμησιν, ἀφόρητον εἰς τὴν ψυχὴν ἦθελε διαχύσει λύπην, καὶ ἦθελε δηλητηριάσει τὴν γλυκύτητα τῶν ἡδονῶν ἡμῶν! Ἀλλ' ἐπιμελούμεθα νὰ ἀπομακρύνωμεν πᾶν ὅ,τι ἀπεικονίζει ἡμῖν τὴν δυστυχίαν, καὶ δὲν θέλωμεν νὰ βλέπομεν εἰμὴ τοὺς εὐτυχεῖς. Καὶ λοιπὸν, τί θέλουν γίνεαι οἱ πτωχοί; Αἱ ἀφθονώτεροι πηγαὶ εἰσι δι' αὐτοὺς κλεισμένα· ποῦ λοιπὸν θέλουν ἀντλήσει; Πανταχοῦ εὐρίσκουσιν ὀφθαλμούς ἀποσπρεφομένους, φραγμούς ἀναχαιτίζοντας καὶ χεῖρας ἀπωθούσας αὐτοῦς.

Εἶνε λοιπὸν ἡ ἔνδεια κατάρτα, ἀφαιρούσα ἀπὸ αὐτοῦ τὸν τοῦ ἀνθρώπου χαρακτῆρα, τὴν προσηγορίαν τοῦ χριστιανοῦ, καὶ αὐτὴν τῆς θεότητος τὴν εἰκόνα; Διατί ν' ἀποκλείωμεν αὐτοὺς τῆς κοινωνίας; διατί ν' ἐξορίζωμεν αὐτοὺς τῆς ἰδίας πατρίδος; τί ἐπαρᾶν; μήπως εἰσι κακοῦργοι; Οἱμοι! ἴσως μάλιστα εἶνε πτωχοὶ δι' οὐδὲν ἄλλο, ἢ διότι εἰσὶν ἐνάρετοι. Εἶνε ἐχθροὶ λυσσώδεις, ἐπαπειλοῦντες τὴν ζωὴν ἡμῶν; Ἀλλ' οὗτοι ἄλλα ὄπλα δὲν ἔχουσι καθ' ἡμῶν εἰμὴ τὰ δάκρυα, σκέπτονται δὲ μᾶλλον πῶς νὰ συγκινήσουσιν παρὰ πῶς νὰ βλάψωσιν ἡμᾶς, καὶ, μ' ὅλην τὴν φαινομένην αὐτῶν ἀπληστίαν, ἢ ἐλαχίστη ἐλεημοσύνη

θέλει τοὺς εὐχαριστήσῃ. Φιλήδονοι καὶ ἡδυπαθεῖς πλούσιοι, καθήμενοι εἰς τραπέζας πλήρεις τῶν ἀβροτέρων φαγητῶν! οἱ ἐνοχλοῦντες ὑμᾶς μακρόθεν οὗτοι Λάζαροι, δὲν ζητοῦσιν οἱ δυστυχεῖς εἰμὴ τὰ ἀπὸ τῶν τραπέζων ὑμῶν πίπτοντα ψυχία. Εἶνε τέλος θηρία ἀποτρόπαια, κινούντα τὸν τρόμον τῆς φύσεως; ποσῶς. Οὗτοι κέκτηνται πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον πάσης εὐγενοῦς ψυχῆς. Εἰσὶν ἄνθρωποι, καὶ ὀφείλομεν αὐτοῖς ἀγάπην· εἰσι δυστυχεῖς, καὶ ὀφείλομεν αὐτοῖς σεβασμόν. Μόνον οἱ δυστυχεῖς, ὡς αὐτοὶ, πρέπει νὰ ἀποφεύγωσιν αὐτοὺς· ἀλλ' ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ τοὺς βοηθήσωμεν, καὶ ἐν τούτοις φοβούμεθα νὰ τοὺς βλέπωμεν! Εἶνε ἄρα ἀνάγκη, ἐνῶ οὐδὲν ἀποποιούμεθα εἰς τὴν ματαιότητα καὶ ἡδυπάθειαν ἡμῶν, ἐνῶ καὶ τὰς χαμερπεστέρας ἡμῶν ἐπιθυμίας φροντίζομεν μετ' εὐχαριστήσεως νὰ ἐκτελώμεν, εἶνε, λέγω, ἀνάγκη νὰ ὑπάρχωσιν ἄνθρωποι ὅμοιοι ἡμῶν, ἀπολλύμενοι δι' ἑλλειψιν τροφῆς;

Μεθ' ὅλα δὲ ταῦτα, σεμνυνόμεθα διὰ τὴν ἀγαθότητα καὶ εὐαισθησίαν ἡμῶν. Ὅποια τῆ ἀληθεῖς ἀγαθότης, συνισταμένη εἰς τὸ ἀποδιώκειν τοὺς ἐνδεεῖς, καὶ φοβουμένη μὴ ἀναγκασθῇ ν' ἀνακουφίσῃ αὐτῶν τὰ δεινὰ! Ὅποια εὐαισθησία, ἣτις ἔπρεπε νὰ πληγώνεται ἐκ τῆς θεᾶς τῶν δυστυχῶν, καὶ ἣτις ἐν τούτοις ψυχρῶς συγκατανεύει εἰς τὴν ἀπώλειάν των! Ἀγνοοῦμεν ἄρα γε ὅτι ἡ γενναιοδωρία εἶνε ἡ φιλανθρωπία τῶν πλουσίων καὶ ἰσχυρῶν; ὅτι δὲν ὑπάρχει μέσος ὅρος δι' αὐτοὺς, ὅτι ἂν δὲν ἦν γενναῖοι, εἰσι κατ' ἀνάγκην βάρβαροι, καὶ ὅτι εἰς τὰς μᾶλλον κατεπευγούσας ἀνάγκας τὸ νὰ μὴ βοηθῇ τις, ἐνῶ δύναται, τοὺς ὁμοίους του, εἶνε ταῦτόν ὡς καὶ νὰ τοὺς φονεῖ; Ἐπιτραπήτωσαν ἡμῖν αἱ φράσεις αὗται· εἰσὶν ἀληθέσταται, εἰ καὶ ὀλίγον σκληραῖ. Μεταχειριζόμεθα ταύτας μόνον ἵνα ὑπεθυμίσωμεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ καθήκοντα καὶ κεντήσωμεν τὴν γενναιοδωρίαν αὐτῶν, πεποιθότες ὅτι οὕτως ὑπεθυμίζομεν αὐτοῖς ἀμέσως καὶ τοὺς δυστυχεῖς.

Τὸ νὰ ἀπομακρύνωμεν τῶν ὁμοίων ἡμῶν τὴν δυστυχίαν, καὶ νὰ διαχύνωμεν πανταχοῦ τὴν βοήθειαν καὶ παρηγορίαν ἡμῶν εἶνε ἡ εὐγενεστέρα εὐχαριστήσις, εἶνε ἡ ἀξιοπρεπεστέρα χαρὰ ψυχῆς ἐξηγουμένης, εἶνε ἡ εὐαρεστοτέρα χρῆσις τοῦ πλούτου καὶ τῆς δυνάμεως. Ἐάν ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τοῦ ἐκπλήττοντος ἡμᾶς τούτου μεγαλείου τὴν προερχομένην ἐκ τῆς ἀνακουφίσεως τῶν συμφορῶν γλυκύτητα, οὐδὲν ἄλλο πλὴν ἐν αὐτῷ μένει ἄξιον τῆς ἀγάπης ἡμῶν. Ἡ περικυκλοῦσα αὐτὸ λάμψις χρησιμεύει πολλάκις εἰς τὸ νὰ καθιστᾷ προφανέστερα τὰ ἐλαττώματα ἡμῶν, αἱ δὲ βεβιασμένα πομπαὶ καὶ ἐπιδείξεις, οὔτε μεγαλῆτερον οὔτε τιμῆς ἄξιον αὐτὸ καθιστῶσιν. Οἱ ἀφειδεῖς ἐγκωμίων κόλακες μᾶς ἐμποδίζουσι νὰ γνωρίσωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, τὸ δὲ προσφερόμενον ἡμῖν σέβας δὲν εἶνε πάντοτε εἰλικρινές· αἱ μεγαλοπρεπεῖς τιμαὶ πρέπει νὰ περιφρονῶνται ὑφ' ἡμῶν ὡς χριστιανῶν, τὸ δὲ διὰ τῆς ἰσχύος καταβάλλειν τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἀντιπάλους, ἴδιον ἐστὶν οὐχὶ ἡμῶν ἀλλὰ τῶν τυράννων. Ἐξ ὅλων τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ πλούτου δὲν φθονοῦμεν ἄλλο, ἢ τὸ ὁμολογήσωμεν, εἰμὴ τὴν δύναμιν τοῦ εὐεργετῆ, καὶ ἐπευχόμεθα εἰς τοὺς ἰσχυροὺς τοῦ αἰῶνός μας τὴν θέλησιν τοῦ καθιστᾶν εὐτυχεῖς. Διατί ἄρα νὰ παραμελώμεν προνόμιον τοσοῦτω σπάνιον, ὑπερ δύναται νὰ μᾶς καταστήσῃ θεοὺς, οὕτως εἰπεῖν, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων;

Συνοδεύομεν συνεχῶς τὴν ἐλεημοσύνην ἡμῶν πρὸς τοὺς δυστυχεῖς μετὰ τὸσάυτης τραχύτητος, καὶ πολλάκις, ἐκτείνοντες χεῖρα ἀντιληπτικῆν, δεικνύομεν εἰς αὐτοὺς τοσοῦτον σκληρὸν καὶ σοβαρὸν πρόσωπον, ὥστε ἀπλῆ ἀποποίησης ἤθελεν εἶσθαι δι' αὐτοὺς ὀλιγώτερον θλιβερά, ἢ ἐλεημοσύνη τοσοῦτον σκληρὰ καὶ θρηνώδης· καθότι ἡ λύπη, τὴν ὁποῖαν προκαλοῦν τὰ δεινὰ των εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν, παρηγορεῖ αὐτοὺς σχεδὸν ἐπίσης, ὡς ἡ ἐλευθεριότης, ἥτις ἀνακουφίζει τὰ δεινὰ αὐτῶν. Τοὺς ἐπιπλήττομεν διὰ τὴν ἀδράνειαν, τὴν ἀκηρίαν καὶ τὰ πλανητικὰ αὐτῶν καὶ ἐφθαρμένα ἦθη, τοὺς προσβάλλομεν διὰ τὴν ἔνδεικν καὶ δυστυχιάν των, καὶ διὰ τῆς βοήθειας ἐξαγοράζομεν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐξυβρίζειν αὐτούς.

Ἄν ὅμως εἰς τὸν δυστυχεῖ τούτον, ὃν ὑβρίζομεν, ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ μᾶς ἀποκριθῆ, ἂν ἡ ἀσημύτης τῆς θέσεως δὲν ἐπέβαλεν εἰς τὴν γλώσσαν αὐτοῦ τὸν χαλινὸν τῆς αἰδοῦς καὶ τοῦ σεβασμοῦ, « Τί μὲ ὀνειδίζετε, ἤθελεν ἀποκριθῆ, διὰ τὸν ἀδρανῆ βίον καὶ τὰ πλανητικὰ μου ἦθη; Ποῖαι εἰσὶν αἱ φροντίδες, αἵτινες σᾶς ἀπασχολοῦσιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς εὐημερίας σας; αἱ μέριμναι τῆς φιλοδοξίας, τοῦ πλοῦτου αἱ ἀνισυχία καὶ αἱ ὄρμαι τῶν παθῶν. Ἐὰν ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης οἱ μᾶλλον ἀμαρτωλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἦσαν οἱ πτωχότεροι καὶ δυστυχέστεροι, ἢ τὴν ἡμῶν ἀναμφιβόλως κατ' οὐδὲν ἤθελεν εἶσθαι ὑπερτέρῃ τῆς ἰδικῆς μου. Μὲ ὀνειδίζετε ὅτι δὲν μεταχειρίζομαι τὰς δυνάμεις μου· ἀλλ' ὑμεῖς ὁποῖαν χρῆσιν ποιεῖσθε τῶν ἰδικῶν σας; Δὲν πρέπει, μοι λέγετε, νὰ τρώγω, διότι δὲν ἐργάζομαι· ἀλλ' ὑμεῖς διατί ἐξαιρεῖσθε τοῦ νόμου τούτου; Εἶσθε λοιπὸν πλούσιοι μόνον ἵνα διαγῆτε βίον ἡρεμὸν ἐν μέσῳ ἀναξιοπροποῦς ἡδυπαθείας; Ἄ! ὁ Θεὸς ἔσται κριτὴς μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ τότε ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ αὐτοῦ δικαστηρίου θέλετε ἴδει, ἂν αἱ τρυφαὶ καὶ αἱ ἀσωτίαι ἦσαν ὑμῖν μᾶλλον ἐπιτετραμμένα, παρὰ τὸ ἀθῶον ἐπάγγελμα, ὑπερ' ἐξασκῶ, ὅπως εὐρίσκω ἀνακούφισιν τινὰ εἰς τὰ δεινὰ μου! »

Ἄς προσφέρωμεν τοῦλάχιστον εἰς τοὺς δυστυχεῖς καρδίαν εὐαίσθητον εἰς τὰς συμφορὰς των· ἂς ἐλαφρόσωμεν καὶ, διὰ τῆς φιλανθρωπίας ἡμῶν, τῆς πτωχείας αὐτῶν τὸν ζυγόν, ὅταν ἡ μετριότης τῆς καταστάσεως δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἀποσπᾶσθαι ἐξ ὀλοκλήρου τῆς δυστυχίας τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν. Οἴμοι! ἀνθρώποι ἀνάσθητοι! χύνετε ἐν τῷ θεάτρῳ ἀφθόνως τὰ δάκρυά σας εἰς τὰς χιμαιρικὰς τύχας θεατρικοῦ τινος προσώπου, καὶ μετ' ἀληθοῦς τινος εὐαίσθησις τιμᾶτε δυστυχίας πεποιημένας. Ἐξέρχεσθε τοῦ θεάτρου μὲ συντετριμμένην εἰσέτι τὴν καρδίαν ἀπὸ τὴν διήγησιν τῶν παθημάτων μυθώδους ἥρωος· ὅταν δὲ ἐκπορευομένους συναντήσῃ ὑμᾶς ἀδελφός τις, κεκαλυμμένος ὑπὸ πληγῶν καὶ ζητῆ νὰ σᾶς ἐμιλήσῃ περὶ τῶν ὑπερβαλλόντων δεινῶν του, σᾶς εὐρίσκει ἀναισθητοὺς! Στρέψετε τὸ πρόσωπον ἀπὸ τοῦ θρησκευτικοῦ τούτου θεάματος, ἢ δὲ θεὰ τοσαύτης ἀπελπισίας δὲν εἶνε ἱκανὴ νὰ συγκινήσῃ τὴν λιθίνην ὑμῶν καρδίαν! ἀλλ' ἀπαξιοῖτε νὰ ἀκούσῃτε αὐτὸν, τὸν ἀποπέμπετε μάλιστα μετὰ τραχύτητος, καὶ ἄφατον ἐπὶ τέλους χύνετε λύπην εἰς τὴν μεμαρμαμένην αὐτοῦ καρδίαν. Σκληρὰ ψυχὴ καὶ ἀπάνθρωπος! ἀπασαν λοιπὸν τὴν εὐαίσθησιν σου εἰς τὸ θεᾶτρον κατέλιπε, ἢ δὲ θεὰ δυστυχῶς πάσχοντος οὐδὲν σοὶ προσφέρει ἄξιον τῆς εὐσπλαγγνίας σου;

Πόσοι, ὑπὸ πενίας κατατροχόμενοι, μένουσιν ἐγκαταλειμμένοι, ἀβοήθητοι καὶ ἄνευ συνδρομῆς! Πόσων ἀτυχῶν πλασμάτων τὰ παθήματα εἰσὶ βεβυθισμένα εἰς λήθην, εἰς λήθην τοσοῦτον μᾶλλον ἀξιοδάκρυτον, καθόσον ἐκ μέρους τῶν πλουσίων ἐστὶν ἐκούσια καὶ κατὰ συνέπειαν ἐγκληματική! Πόσους ἀληθῶς πτωχοὺς ἀποδιώκομεν ὡς ἂν μὴ ἦσαν, χωρὶς ποτε νὰ λάβωμεν τὴν ἐνόχλησιν νὰ ἐξετάσωμεν ἂν πράγματι εἰσὶ τοιοῦτοι! Πόσους δυστυχεῖς, ὃν οἱ ἀσθενεῖς θρηνοὶ ἀδυνατοῦσι νὰ φθάσωσι τὰς ἀκοὰς ἡμῶν, φοβούμεθα νὰ πλησιάσωμεν, μήποις ἀναγκασθῶμεν νὰ τοὺς βοηθήσωμεν! Πόσοι εἰσὶ παρημελημένοι, πόσοι σήπονται ἐρημοὶ εἰς τὰς φυλακὰς, πόσοι μαρμαίνονται εἰς τὰ νοσοκομεία, μεταξὺ ἐκείνων ὅσους γνωρίζομεν ὡς πτωχοὺς, καὶ τῶν ὁποῖων τὴν οἰκτράν κατάστασιν οὔτε ἀγνοοῦμεν οὔτε νὰ λησμονήσωμεν δυνάμεθα! Πόσοι στεροῦνται τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, ἐνῶ οἱ πλούσιοι διάγουσιν ἐν ἀφθονίᾳ, ἐν πολυτελείᾳ καὶ μαλακότητι! Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶχον τὴν περὶ τελευταίας κρίσεως καὶ ἀνταποδόσεως ἰδέαν καὶ πίστιν, ἤθελεν ἀληθῶς σκανδαλισθῆ διὰ τὴν ἀξιοθαύμαστον ταύτην ὑπομονὴν καὶ ἀμνησιακίαν, ἣν τινὰ δεικνύουσιν οἱ πτωχοὶ, προσβάλλομενοι ὑπὸ τῆς ἀναισθησίας καὶ τῆς σκληρότητος πολλῶν πλουσίων.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Κ. ΖΑΝΤΙΝΟΗΓΑΟΣ.

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΒΑΥΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΥΑΡΩΝ.

(Συνέχεια. Ἴδε φυλλάδι. ΚΘ.)

Β'.

Ὁ τῶν Βαυαρῶν οἰκιακὸς βίος ἐστὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ποικίλος καὶ διάφορος. Καταγωγῆ, ἐνεστῶσα κοινωνικὴ θέσις, πλοῦτος ἢ ἀνέχεια δὲς δ' εἰπεῖν καὶ ἡλικία ἰσχύουσι παρ' αὐτοῖς μεγάλως, καὶ ἀναλόγως τούτων ῥυθμίζουσι τὸν βίον.

Ὁ εὐγενὴς (adelig) καὶ πλούσιος Βαυαρὸς οὐδέποτε ἢ σπανίως συνάπτει σχέσεις μετὰ μὴ εὐγενῶν ἢ πολιτῶν, burger κοινῶς λεγομένων. Ὁ πτωχὸς εὐγενὴς ἐπίσης τὰ αὐτὰ πράττει, ἀλλ' ἐπέργονται ὦραι, καθ' ἃς διορᾷ τὴν ταπεινῶσιν καὶ μηδαμινότητα αὐτοῦ. Τοιαύτη τις ταπεινῶσις θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἄλλων ὡς ὕβρις κατὰ τῆς ὀλομελείας τῶν ἐντοπιῶν εὐγενῶν, κατὰ τῶν προγόνων τῆς οἰκογενείας.

Πεφυσιωμένος καὶ ἀκηρὸς τις βαρῶνος τῆς Βυρσεβούργης, ὀνειρευθεὶς κέρδη μεγάλα, ἀπῆλθεν εἰς τὰ λουτρά τοῦ Χομβούργου, ἐνθα ἄπειροι ἐκ συστήματος χαρτοπαίχται συνέρχονται, ὅπως πολλαπλασιάσῃ τὸ ὀλίγιον αὐτοῦ χρηματικὸν κεφάλαιον. Δυστυχῶς ὅμως ἡ τύχη οὐδόλως ὑπῆρξεν αὐτῷ εὐνοϊκῆ, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀπώλεσεν ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας του. Ἀπελπισία μετ' ἀγερῶν καὶ ἐξουτελισμὸς ἐνώπιον τοσοῦτων ἄλλων μὴ εὐγενῶν κατέλαβεν αὐτὸν, ἐπὶ δὲ τοῦ προσώπου του ἠδύνατό τις νὰ σπουδάσῃ τὰς φυσιογνωμίας ἀπάσας καὶ τὰ χρώματα ἅπαντα τῆς αἰσχύνης καὶ ἀμνηστικής.

Ὀλίγα μόλις παρήλθον λεπτὰ καὶ ἰδοὺ ὁ πρῶτος τῶν χαρτοπαίχτων κερδαίνει καὶ τὰ τελευταία τάλληρα τοῦ βαρῶνου. Ὁ τάλας, θέλων νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πόλιν του, περιφέρεται ἐνθεν κἀκεῖθεν ὅπως προμηθευθῆ παρὰ τινος γνωρίμου τὰ τῆς ὀδοιπορίας ἐξοδα· μετὰ πολὺν δὲ κόπον ἀνακαλύπτει μόλις Ἰουδαῖόν τινὰ, ἀγοραστὴν καὶ πωλητὴν παλαιῶν ἐνδυμάτων, πρὸς ὃν πολλάκις καὶ αὐτὸς εἶχε πωλήσει τοιαῦτα. Πλησιάζας εἰς αὐτὸν ὁ τῶς ἀγέρωχος βαρῶνος, καὶ ἀποταθεὶς εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ἐνῶ μέχρι χθὲς ὠμίλει εἰς τρίτον πρόσωπον, « Παρκακῶ ὑμᾶς, λέγει, δανείσατέ μοι δέκα τάλληρα πρὸς ὀδοιπορίαν, διότι ἀπώλεσα τὸ βελάντιόν μου. » Ὁ Ἰουδαῖος ἔδωκεν ἀμέσως τὸ ζητούμενον ποσόν, πολλὰ ἐλπίζων. Ἐν τούτοις, ἐλθὼν εἰς Βυρσεβούργην ὁ βαρῶνισκος οὗτος, ἐκόμπαζε πάλιν ὡς συνήθως καὶ πολλὰ ἐνόμιζε περὶ ἑαυτοῦ. Ὁ δὲ Ἰουδαῖος, καίτοι πολλάκις ζητήσας τὰ χρήματα αὐτοῦ, οὔτε ὄβολόν ἄχρις ὥρας ἔλαβεν. « Ἄς περιμείνῃ ὀλίγον! ἔλεγεν εἰς αὐτὸν ὁ βαρῶνος καὶ πάλιν τῷ τρίτῳ προσώπῳ χρώμενος, ἀντὶ τῶν δέκα ταλλήρων θέλω τῷ δώσει ἐνδύματα παλαιά. »

Τὸ κράτος τῶν εὐγενῶν ἱκανῶς ἐπολεμήθη καὶ ἐκολοβώθη ὑπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1848· ἀμέσως ὅμως μετὰ τὴν ἀποτυχίαν αὐτῆς, συνησπίσθησαν πάλιν οὗτοι καὶ ἐστερέωσαν τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν ἰσχὺν καὶ ἐπήρειαν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ χύδην λαοῦ. Ὁ πόλεμος μεταξὺ τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν ἀνωτέρων τάξεων τῆς ἄλλης κοινωνίας ἐπικρατεῖ εἰσέτι. Ἡ κυβέρνησις συνέτεινεν οὐκ ὀλίγον πρὸς ταῦτα· ἡ αὐτὴ πρὸ πάντων ἐστὶ λίαν αὐστηρὰ, τὰς ἀρχαίας ἐθιμοταξίας οὐδόλως παραβαίνουσα. Σπανιώτατα ἢ οὐδέποτε προσκαλεῖται μὴ εὐγενὴς εἰς χοροὺς ἢ μουσικὰς συμφωνίας τῆς αὐτῆς, ἐκτὸς ἴσως τῶν ἀνωτέρων ἀξιοματικῶν ἢ ὑπαλλήλων. Ἀπόδειξις περὶ τῆς αὐστηρότητος τῆς αὐλικῆς ταύτης ἐθιμοτυπίας ἔστω τὸ ἑξῆς:

Ὁ Βαυαρὸς Πρίγκηψ Κάρολος, ἀδελφὸς τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Αὐστρίας, ἐρασθεὶς ὥραιας τινὸς καὶ σωφρονεστάτης ὑποκριτίας, ἀπεφάσισεν ἐπὶ τέλους νὰ τὴν νυμφευθῆ. Ἡ εἰδησις αὕτη κατετάραξε φυσικῶς ἅπασαν τὴν αὐλήν, καὶ φρίκην ἐνεποίησεν εἰς τὸν θίασον τῶν εὐγενῶν· ἀλλ' ὁ νέος Πρίγκηψ ἔμεινεν ἀκράδαντος εἰς τὴν ἀπόφασιν καὶ τὸν ἔρωτά του. Ἀπελπισθέντες ἐν τέλει πάντες, ἄλλως τε καὶ φοβούμενοι περὶ τῆς ὑγείας τοῦ ἐρωτολήπτου, ἐνέδωκαν, καὶ ὁ Κάρολος παρέλαβε τὴν νεόνυμφον εἰς ἰδιαιτέρον μέγαρον. Ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ ἀφανῶς γάμου, ἐνόμασε μὲν ὁ βασιλεὺς, ὁ πατὴρ τοῦ οἴκου, τὴν ὑποκρίτριαν Κόμησσαν, πλὴν δὲν ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὴν ἐλευθερὰν εἰσόδον καὶ συγκοινωνίαν μετὰ τῶν μελῶν τῆς αὐτῆς. Μόνη ἢ βασιλίσσα, Πρωσις τὸ γένος, εὐνοεῖ αὐτὴν ὀλίγον. Ὁ Πρίγκηψ, δύο καρποὺς ἐκ τῆς κοιλίας τῆς ὥραιας αὐτοῦ συζύγου ἀποκτήσας, λατρεύει αὐτὴν ἄχρις ὥρας, οὐδόλως δὲ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν ἐθιμοταξιῶν τὴν εὐτυχίαν καὶ εὐημερίαν εἶρεν, οὐχὶ ἐν τῇ πολυταράχῳ αὐτῆς, ἀλλ' ἐν τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ.

Καὶ μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων εὐγενῶν, καὶ τῶν πτωχότερων αὐτῶν καὶ παρκαμασάντων μὴ ἐξαιρουμένων, δυσκόλως συγχωροῦνται τοιαῦτα συνοικέσια. Ἄν εὐγενὴς μὴ εὐγενὴ συζευθῆ, ἔστω καὶ τὴν πλουσιωτέραν καὶ ὠραιοτέραν, ἀποκλείεται τῆς τῶν ἄλλων συναναστροφῆς,

οἱ δὲ συγγενεῖς αὐτοῦ οὐδὲ τὴν μνηστὴν ἢ σύζυγον οὐδὲ τοὺς οἰκείους αὐτῆς ἀναγνωρίζουσι καὶ τιμῶσιν. Ἀνθυπολοχαγὸς τις τοῦ περὶ τοῦ βαρῶνος, δυσειδὴς ἄλλως τε καὶ εἰς ἀνέχειαν εὐρίσκόμενος, ἐράται πρὸ ἐτῶν τесоσάρων πλουσίας καὶ εὐειδούς νεανίδος, θυγατρὸς ὅμως φαρμακοπώλου· ἐπὶ τούτῳ δὲ ἀπαύστως ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ τῶν συγγενῶν ἐπιπλήττεται, ἔνεκα δηλαδὴ τῆς ἀνοικείου αὐτῷ ἐκλογῆς καὶ ἀποφάσεως. Ἡ μελλοντομφοῦ τοῦ υἱοῦ οὐδέποτε ἐτόλμησε μέχρι τοῦδε νὰ προσέλθῃ εἰς ἐπίσκεψιν τῆς μητρὸς αὐτοῦ. ἴσως ἐρωτήσῃ τις, καὶ διατί ἡ νεανίς, οὕτω περιφρονουμένη, δὲν διαλύει τὰς σχέσεις αὐτῆς; διότι εὐτύχημα καὶ δόξαν μεγάλην θεωροῦσιν αἱ μὴ εὐγενεῖς νὰ συζευχῶσιν εὐγενῆ τινὰ ἀξιοματικὸν ἢ καὶ ὑπαλληλίσκον. Εἰς ἀπλοῦς τίτλος ἀναπληροῦ ἐν Βαυαρίᾳ καὶ πλοῦτον καὶ ὠραιότητα, ἢ τοιαύτη δὲ ἐπιθυμία καὶ εὐχὴ τῶν μὴ εὐγενῶν νεανίδων ἐνριζοῦται εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ἀπὸ τῆς παιδικῆς των ἡλικίας. Οἱ γονεῖς καὶ φίλοι εὐχονται αὐταῖς, ἀφορμῆς δοθείσης, εὐγενῆ ἢ ἑτερόν τινὰ τιτλοῦχον ὡς σύζυγον. Πλεισταὶ εὐποροῦσιν καὶ ὠραῖαι παρθένοι, ἐξ ἔρωτος ἢ ἄλλης αἰτίας ἐκλέγουσιν εὐγενῆ τινὰ ὡς μελλοντομφοῦ, προτεινοῦσιν τὴν ἀγορὰν τίτλου ὡς συνθήκην. Ὁ τίτλος von ἢ de πωλεῖται ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἀντὶ 600 φιορινίων· ἢ χρυσῆ κλεις τοῦ κλειδούχου τοῦ βασιλέως (Kammerherr) ἀντὶ 500 κτλ.

Τιμωρεῖται ὅμως ἡ κενοδοξία καὶ ματαιότης αὕτη τῆς νεανίδος, διότι οὔτε οἱ εὐγενεῖς ἀναγνωρίζουσιν αὐτὴν ὡς τοιαύτην, οὔτε οἱ μὴ εὐγενεῖς τιμῶσι πλέον αὐτὴν, ἀλλὰ καταγελῶσι μάλιστα καὶ καταμεμφονται· πλὴν τί λέγω, οὐδὲ οἱ ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἰς τοὺς καθηγητὰς ἢ καὶ εἰς ἄλλους σοφοὺς ἄνδρας παραχωροῦμενοι εὐγενείας τίτλοι, ἔνεκα ἀμοιβῆς ἐκδουλεύσεων ἢ τιμῆς, ἀναγνωρίζονται ὡς τοιοῦτοι. Οἱ εὐγενεῖς εἰς οὐδὲν λογίζονται τὰ προσωπικὰ προσόντα καὶ πλεονεκτήματα, εἰμὴ μόνον ἀρχαιότητα οἴκου ἐπιζητοῦσι καὶ ὀνόματος, καὶ δόξαν προπατόρων· ἐν ἄλλαις λέξεσι, πάσχουσι τὸ τῆς παροιμίας: « Μέγα φρονοῦσιν ἐπὶ πατραγαθία, οὐχὶ δὲ ἐπ' ἀνδραγαθία. »

Ἡ τιτλοφορία λοιπὸν μέγα τι καὶ σημαντικὸν ἐστὶν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Βαυαρῶν. Σημειωτέον ὅμως ὅτι οἱ Διαμαρτυρούμενοι δὲν ἐπαίρονται τόσον ἐπὶ τοῖς τίτλοις αὐτῶν, πολλοὶ μάλιστα οὐδὲ ὑπογράφουσιν αὐτοὺς, ἐνῶ οἱ λοιποὶ νομίζουσιν ὅτι πᾶς τις ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τὸ ὄνομα καὶ τὸ γένος αὐτοῦ. Ἄν ὑπηρέτης ξενοδοχείου, ἢ καφενείου ἢ ἄλλου τινὸς τοιοῦτου καταστήματος, δὲν ὀνομάσῃ τὸν εὐγενῆ διὰ τοῦ τιμητικοῦ αὐτοῦ τίτλου, ὀργίζεται οὗτος καὶ οἶοναί ἐπιτάττει τοῦ λοιποῦ μεγαλητέραν προσοχὴν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ οὐσιωδιστάτου τούτου καθήκοντος. Τινὲς τῶν φιλελευθέρων καὶ εὐφροστέρων μὴ εὐγενῶν συνειθίζουσι μάλιστα νὰ λέγωσιν: « Οἱ εὐγενεῖς διακρίνονται τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων ἐκ τινος μελανῆς κηλίδος, τὴν ὁποῖαν ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῶν φέρουσι. » Τὸ λόγιον τοῦτο δηλοῖ ὅτι οὗτοι οὐδόλως μετέχουσι χρηστῆς διαγωγῆς καὶ σωφροσύνης.

Εὐγενὴς τις Βαυαρὸς δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἐν Ἐλλάδι ἀπαγορεύεται ἡ τιτλοφορία. « Φίλε, μοι ἔλεγεν, ἔθνος ἄνευ εὐγενείας ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ καὶ νὰ διατηρηθῆ· ἄνευ εὐγενῶν οὔτε ὁ θρόνος ἐμπεδοῦται, οὔτε ἡ δόξα τῆς πατρίδος μεγαλύνεται.—Κύριε Κόμη, ἀντέλεξα

αὐτῶ, ἡ πατρὶς ἡμῶν καὶ ὁ νόμος δὲν ἠθέλησαν νὰ παραδεγθῶσι τίτλους καὶ τὰ προσόμοια, διότι πάντες οἱ Ἕλληνες φύσει ἐσμὲν εὐγενεῖς, εὐγενέστατοι μάλιστα, ἂν θέλετε.» Μὴ ἔχων τί νὰ ἀπαντήσῃ ὁ Βαυαρὸς, μετέτρεψε τὸν λόγον καὶ πάλιν περὶ ζῦθου.

Εἰσερχόμενος τις εἰς κατάστημα οἰονδήποτε πρὸς ἀγορὰν, χιλίους ὄσους τίτλους ἀκούει. Ὁ πωλητὴς νομίζει ὅτι εὐτυχὴς ἐστὶν ἂν ἀποκαλέσῃ ὑμᾶς βαρῶνα ἢ ἄλλως πως. Ὁ Ἀμερικανὸς, ὁ Ἕλληνας, ὁ Ἑλβετὸς ἴσως ἐλεεινολογεῖ τὴν τοιαύτην συνήθειαν καὶ ἀδιαφορεῖ ὁ Βαυαρὸς ὁμοίως, ὁ Γερμανὸς ἐν γένει ὑπομειδᾷ καὶ εὐαρεστεῖται. Οἱ εὐγενεῖς ἔχου μόνον ἐν Βαυαρίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Πρωσσίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ Ὀμοσπονδίᾳ, θέλου νὰ υπερτερῶσι καὶ νὰ προεξάρχουσιν. Αὐστριακὸς τις Στρατάρχης, πρὸ δύο ἐτῶν ἐν Βιέννῃ τελευτήσας, διΐσχυριζέτο ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀρχεῖται ἀπὸ τοῦ βαρῶνος· πᾶς λοιπὸν μὴ βαρῶνος ἢ εὐγενὴς οὐκ ἔστι, κατ' αὐτὸν, ἄνθρωπος!

Πολλοὶ τῶν εἰς Βαυαρίαν ἀφικόμενων, εἰδότες τὴν κορυφότητα τῶν κατοίκων, τιτλοφοροῦσιν ἑαυτούς. Αἱ ἐκ Βλαχίας μάλιστα καὶ Ρωσσίας πρὸς Θεραπείαν προσερχόμενοι γυναικες μέχρις ὑπερβολῆς καὶ ἀναιδείας καταπτώσιν ἐνίοτε. Αἰσχρὸν τι γύναιον τῶν ὁδῶν τοῦ Βουκουρεστίου, Κόμησαν Β... ὑπέγραψεν ἑαυτὴν ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ ξενοδοχείου καὶ εἰς τινὰς ἐφημερίδας τῆς πόλεως· φοιτητὴς δὲ τις τῆς Ἰατρικῆς, ὡσαύτως Βλάχος τὸ γένος, διεβεβαίωσε μοι τὰ τοῦ βίου καὶ τῆς καταγωγῆς τῆς ἐντίμου ταύτης Κομήσσης, ἥτις οὕτω τιτλοφοροῦνται, ἐσχετίσθη μετ' ὄλων τῶν εὐγενῶν, καὶ εἰς τὰς συνναστροφὰς ἀπάσας φιλοφρόνως προσεκαλεῖτο. Ἰσως δὲ καὶ ἡ ὡραιότης αὐτῆς συνέτεινεν οὐκ ὀλίγον πρὸς τοῦτο.

Εἰς ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν, σπουδαστὴς ἄλλοτε τῆς Ἰατρικῆς ἐν Βαυαρίᾳ εὐειδὴς δὲ λίαν καὶ μελανόθριξ, ἀνεγνωρίσθη ὡσαύτως ὡς εὐγενὴς, ἐπιδείξας εἰς ὀλίγους τινὰς ἔγγραφόν τι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, γράμμασι μεγάλους καὶ πεποικιμένους γεγραμμένον, ἀντὶ διπλώματος δῆθεν εὐγενείας. Ἐς εὐγενὴς λοιπὸν καὶ ὠραῖος κατέκτησεν ὡσαύτως πολλῶν εὐγενῶν νεανίδων τὰς καρδίας.

Οἱ εὐγενεῖς ἔχουσι πρὸς τοὺς ἄλλοις ἴδια καὶ ὠρισμένα ἔργα, εἰς ὧν τὰ πρόωιστα, στάδιον στρατιωτικόν, νομικὴ ἐπιστήμη (ὑπαλλήλια), καὶ ὑπαρχόντων διευθύνσις ἢ κτήσις. Τὴν τέχνην τῶν Ἀσκληπιαδῶν σπανιώτατα σπουδάζουσιν οὗτοι· ἡ τρυφερὰ χεὶρ καὶ ἡ εὐαίσθητος αὐτῶν ῥίς ἀπαγορεύουσι τοῦτο. Τὸν ἐμπορικὸν κλάδον ἀποστρέφονται ὡσαύτως· ἔμπορος καὶ Ἰουδαῖος, κατ' αὐτούς, ταυτίζονται. Τὸ ἱερατικὸν στάδιον σφόδρα ἐντιμὸν καὶ ἀρεστόν ἐστιν αὐτοῖς. Ἐξ ὄλων δὲ τῶν τεχνιτῶν τοὺς ὑποδηματοποιούς καὶ ῥάπτας περιφρονοῦσι μεγάλως· ὅταν εὐγενὴς θέλῃ νὰ χαρακτηρίσῃ τινὰ ὡς κακῶς ἀνατετραμμένον ἢ ἄκοσμον, ἀποκαλεῖ αὐτὸν ὑποδηματοποιὸν ἢ ῥάπτην.

Πλήθος δὲ πολὺ εὐγενῶν καθεστῆκόν διάγουσι βίον. Μέρους τῆς περιουσίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ λαβῶν, περιφέρεται ὁ νέος βαρωνίσκος ἐνθεν κἀκεῖθεν, αὐτόχρομα περὶ τριμμήνου τῆς ἀγορᾶς ἀποβαίνων καὶ οὐδὲν περὶ μέλλοντος σκεπτόμενος· ἐπαναπαύεται δὲ ἐπὶ τῆς προικῆς τῆς μελλονόμενου. Μὴ συζευχθεὶς δὲ καὶ μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ, ἢ μισθοδοτεῖται ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως,

ὑπἄλληλος διοριζόμενος, ἢ εἰσερχεται ὡς βασιλικὸς τρόφιμος εἰς τὸ τῶν παρακμασάντων εὐγενῶν κατάστημα, ὡσαύτως ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως διατηρούμενον. Ἐν τῷ εὐρυτάτῳ πύργῳ τῆς τε Βυρσεβούργης καὶ τῆς Βαμβέργης ζῶσι πολλοὶ τοιοῦτοι ἐκπεσόντες.

Εἰς ὄλους δὲ τοὺς κλάδους τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης δὲν ἐπιδίδουσιν οἱ Βαυαρὸι εὐγενεῖς. Μεταξὺ 1500 ἀξιωματικῶν τοῦ πυροβολικοῦ καὶ μηχανικοῦ, μόλις 200 εὐγενεῖς ἀριθμοῦνται· μαθηματικὴ καὶ ὑπολογισμὸς διαταράττουσι καὶ εἰς σκοτοδινίαν φέρουσι τὸν Βαυαρικὸν ἐγκέφαλον. Μεταξὺ 4000 ἀξιωματικῶν τοῦ πεζικοῦ καὶ ἱππικοῦ, μόλις 600 εἰσὶν οἱ μὴ εὐγενεῖς. Σημειωτέον ὁμοίως ὅτι ἡ αὐτὴ ἀναλογία παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ στρατεύματα τῆς λοιπῆς Γερμανίας, μάλιστα δὲ τῆς Πρωσσίας. Ἡ διαφορὰ αὕτη ἐν τῇ χώρᾳ Φριδερίκου τοῦ μεγάλου προέρχεται κατὰ μέγα μέρος ἐντεῦθεν, ὅτι ὁ μεγαλεπήβολος Βιλέλμος, ὁ ἀγαπητότατος τῶν Πολωνῶν, πάντας τοὺς εὐγενεῖς, τοὺς θιασώτας καὶ ὑπερασπιστὰς τῆς ἀντισυνταγματικῆς καὶ ἐτοιμοῦρόπου αὐτοῦ βασιλείας, ὑπὸ τὰς σημαίας συνήγαγε καὶ εἰς τὰς ὑψηλοτέρας ἐν γένει ἐκάλεσε θέσεις.

Οἱ εὐγενεῖς τῆς Βαυαρίας, μάλιστα δὲ τῆς Φραγκονίας, ἔχουσι καὶ ἰδίους νόμους περὶ κληρονομίας. Τὰ κτήματα τοῦ ἀποθανόντος πατρὸς, ἀρχηγοῦ καὶ δεσπότη τοῦ οἴκου, κληρονομοῦνται ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου τῶν υἱῶν, αὐτὸς δὲ ὀφείλει νὰ παραχωρήσῃ εἰς τοὺς ἄλλους ἀδελφούς τὸ ἀναλογοῦν αὐτοῖς μερίδιον ἐκ τῶν εἰσοδημάτων. Αἱ ἀδελφαὶ λαμβάνουσιν ὡς προῖκα μόνον δύο χιλιάδας φιορινίων· τὰ ἰδιαίτερα ὁμοίως ὑπάρχοντα ἢ κτήματα τῆς μητρὸς μεταβαίνουνσι κατ' ἀναλογίαν εἰς αὐτάς, καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς υἱούς.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΔΥΟ ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑΙ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ.

(Ἐκ τῶν τοῦ Σατωβριάνδου.)

Συγκεφαλιουῦντες τὰ ἀλλαχῶ περὶ ζῶων καὶ φυτῶν λεχθέντα, προβαίνομεν εἰς τὴν θεωρίαν τῶν εἰκόνων τῆς φύσεως, ὑπὸ γενικωτέραν ἐποψὴν λαμβανόμενων. Ἄς προσπαθῶμεν λοιπὸν ἤδη νὰ κάμωμεν νὰ ὁμιλήσωσιν ὅλα ὁμοῦ τὰ θαυμασιά της, τὰ ὁποῖα, μερικῶς ἐξετασθέντα, μᾶς εἶπον τοσαῦτα περὶ τῆς Θεῆς Προνοίας.

Συμπαρλαμβάνομεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν θεωρίαν δύο εἰκόνων τῆς φύσεως, τὴν μίαν θαλάσσιον καὶ τὴν ἄλλην ἐπίγειον· τὴν μίαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ἄτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ τὴν ἄλλην εἰς τὰ δάση τοῦ Νέου κόσμου· εἰς τὸν ὅσον ὡς νὰ μὴ δύναται τις νὰ ἀποδώσῃ τὸ μεγαλεῖον τῶν σκηνῶν τούτων εἰς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων.

Τὸ πλοῖον, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐπέσομεν πρὸς τὴν Ἀμερικὴν, ἀφῆσαν ὀπισθὲν τοῦ ἀκτᾶς καὶ παραλίης δένδρουφους, ἐδείκνυν ἡμῖν τὸ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν διάστημα, τὸ περιοριζόμενον ὑπὸ τοῦ διπλοῦ κυανοῦ χρώματος τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς θαλάσσης, ὡς μεγάλην ἐκτετυλιγμένην σινδόνα, ἐτοιμὴν νὰ δεχθῇ τὰ σχεδιογραφήματα μεγάλου τινὸς ζωγράφου. Τὸ χρῶμα τῶν ὑδάτων ἦτο πα-

ρευμερὲς μὲ τὸ χρῶμα ὑποπρασίνου καὶ διαφανεστάτης ὑάλου. Μέγας θαλάσσιος σάλος ἐπῆρχετο ἐκ δυσμῶν, καί τοι ὁ ἄνεμος ἦν ἀνατολικός. Πελώριοι κυματισμοὶ ἐξετείνοντο ἀπὸ νότου πρὸς μεσημβρίαν, ἀναμέσον δὲ τῶν θαλασσιῶν αὐτῶν ἀνεκάλυπτεν ἡ ὕψις ἐκτεταμένως ἀπόψεως τῶν ἐρήμων ἐκτάσεων τοῦ ἀτρυγέτου πόντου.

Αἱ κινήται αὗται χῶραι ἠλλασσον τὰς θέσεις των εἰς ἕκαστον λεπτόν. Ὅτε μὲν πληθὺς κυανολεύκων λοφωμάτων παρυσιάζοντο ὡς αὐλακὴς τάφων ἐντὸς ἐκτεταμένου κοιμητηρίου, ὅτε δὲ κύματα ἀλλεπάλληλα μὲ ἀφρισμένως κρυφὰς ὁμοιάζον λευκόμαλλα ποίμνια, διεσκορπισμένα τῆδε κἀκεῖσε ἐπὶ χώρου χλοεροῦ καὶ πρασινίζοντος. Συνεχῶς ὄλον τὸ ἀπέραντον διάστημα ἐφαίνετο περιορισμένον, διότι ἄλλοτε κύμα τι ὀργιζόμενον ὑψοῦτο ἀλλεπάλληλως καὶ μετ' ὀλίγον ἐχαμήλωνεν ὡς μακρόθεν διακρινόμενη καὶ ἀπομεμακρυσμένη τις ἀκτὴ, ἄλλοτε δὲ κοπάδια θαλασσιῶν λύκων διήρχοντο κατὰ τὰς ἐσχατίας τοῦ ὀρίζοντος· τότε ἡ ἕκτασις ἠνοίγετο ὀλίγον τι ἐνώπιόν μας. Ἡ ἰδέα τῆς ἐκτάσεως ταύτης ἦτο πρὸ πάντων ἰσχυροτέρα ὅτε ἐλαφρὰ τις ὀμίχλη διεχέετο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, καὶ ἐφαίνετο τὰ μάλιστα αὐξάνουσα τὸ ἄπειρον. Ὡ! πόσον τότε ἡ ἀποψὶς τοῦ Ὠκεανοῦ εἶνε μεγάλη καὶ ἐνταῦτῳ Ὀλιβερά! Εἰς ποίας ὄνειροπολήσεις βυθίζεσαι, εἴτε ὅταν ἡ φαντασία σου περυγίξῃ ἐπὶ τῶν θαλασσῶν τοῦ Νότου ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνέμων, τῶν κυμάτων, τοῦ τυφῶνος καὶ τῶν τρικυμιῶν, εἴτε ὅταν προσορμίζεσαι κατὰ τὰς μεσημβρινὰς θαλάσσεως εἰς νήσους ἀναπαύσεως καὶ εὐδαιμονίας.

Συχνάκις ἐγειρόμενοι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μεσονυκτίου, ἠρχόμεθα καὶ ἐκκλήμεθα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὅπου εὐρίσκομεν μόνον τὸν ἀξιωματικὸν τῆς φυλακῆς καὶ τινὰς ναύτας σιωπηλῶς καπνίζοντας· μόνος δὲ ὀρθύεις κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἠκούετο ἡ πρόσκρουσις τῆς πλώρας ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἐνῶ σπινθηρισμοὶ, μεμιγμένοι μετὰ λευκοτάτου τινὸς ἀφροῦ, περιεκύκλουν καθ' ὅλην τὴν ἕκτασιν τὰς πλευρὰς τοῦ πλοίου. Ὑψίστη Κύριε! Εἰς τὰ ὕδατα τῆς ἀθύσσου πρὸ πάντων καὶ εἰς τὰς ἀχανεῖς τῶν οὐρανῶν ἐκτάσεις ἐνεγράφας ἀνεξάλειπτα τὰ ἴχνη τῆς παντοδυναμίας Σου! Ἐνθεν μὲν χιλιάδες ἀσέρων, ἀκτινοβολούντων εἰς τὸ ὑποκάνον ζοφερὸν χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ ὀλοῦ· ἐκεῖθεν ἡ σελήνη, ὑψομένη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στερεώματος· παρέκει ἡ ἀπέραντος θάλασσα, καὶ τὸ ἄπειρον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὰ κύματα! Ποτὲ δὲν ἐξεπλάγην πλείονον διὰ τὸ μεγαλεῖόν Σου, παρὰ κατὰ τὰς νύκτας ταύτας, κατ' ἄς, κρεμάμενος μετὰ τῶν ἀσέρων καὶ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἔχω τὸ ἄπειρον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν μου καὶ τὸ ἀχανὲς ὑπὸ τοὺς πόδας μου!

Εἶμαι τῶντι μὴδὲν! ἀπλῆ γῆ καὶ σποδὸς, καὶ ἄσημος παροδίτης ἐν τῇ σφαιρᾷ ταύτῃ! Ἦκουσα πολλάκις τοὺς σοφοὺς φιλονεικοῦντας περὶ τοῦ Θεοῦ ὄντος, πλὴν ποτὲ δὲν ἠδυνήθην νὰ τοὺς ἐνοήσω. Τὸ μόνον δὲ πρᾶγμα, ὅπερ παρετήρησα πάντοτε, εἶνε ὅτι τὸ ἄγνωστον τοῦτο ὄν ἀποκαλύπτεται εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν διὰ τῆς θεωρίας καὶ μελέτης τῶν μεγάλων σκηνῶν τῆς φύσεως.

Ἐσπέραν τινὰ, ἐν καιρῷ μεγάλης γαλήνης, εὕρισκόμεθα εἰς τὰς ὠραίας ἐκείνας θαλάσσεως, αἵτινες λούουν τὰ παράλια τῆς Βιργινίας. Ὅλα τὰ ἴσια τοῦ πλοίου ἦσαν μαζευμένα. Ἐνῶ ἐνησυχολοῦμην ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἤκουσα τὸν

κῶδωνα προσκαλοῦντα τὸ πλήρωμα εἰς τὴν προσευχὴν· ἔσπευσα παρευθὺς νὰ ἐνώσω τὰς εὐχὰς μου μετὰ τῶν συνταξιδιωτῶν μου. Οἱ ἀξιωματικοὶ ἦσαν ὄλοι ὑπὸ τὸ πύργωμα τῆς πρύμνης μετὰ τῶν ἐπιβατῶν· ὁ ἱερεὺς, μετὰ τὸ βιβλίον ἀνά χειρας, ἴστατο βήματ' αἰνὰ πρὸ αὐτῶν· οἱ ναῦται ἦσαν διεσκορπισμένοι τῆδε κἀκεῖσε εἰς τὰ περίτονα τοῦ πλοίου, ὄλοι δὲ εἵμεθα ὄρθιοι, ἔχοντες ἐγραμμένον τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν πλώραν τοῦ πλοίου, βλέπουσαν πρὸς δυσμὰς.

Ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου, ἐτοίμου νὰ βυθισθῇ εἰς τὰ ὕδατα, ἐφαίνετο ἀναμέσον τῶν σχοινίων μετὰ τῆς ἀπέραντου ἐκτάσεως· ἤθελεν ὑποθέσει τις, ὡς ἐκ τῶν κινήσεων τοῦ πλοίου, ὅτι τὸ ἀκτινοβόλον τοῦτο ἄστρον τῆς ἡμέρας ἠλλασε συνεχῶς θέσιν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος. Νέφη τινὰ ἦσαν ἀτάκτως ἐσκορπισμένα πρὸς ἀνατολὰς, ὅπου ἡ σελήνη ὑψοῦτο σιγανὰ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ οὐρανοῦ ἦτο καθρόν. Πρὸς νότον, ὅπου ἐσηματίζετο ἐν λαμπρῶν τρίγωνον μετὰ τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, σίφων τις, λάμπων ἀπὸ τὰ χρώματα τῆς ἀντανκλάσεως τοῦ φωτός, ὑψοῦτο ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὡς κρουσάλλινος κίων, ὑποστηρίζων τὸν οὐράνιον θόλον.

Ἀναίσθητος ἤθελεν εἶσθαι ἐκεῖνος, ὅστις εἰς τοιοῦτον θέαμα δὲν ἀναγνωρίζει τὴν καλοκάγαθίαν τοῦ Θεοῦ. Δάκρυα ἔρρεον ἀπὸ τὰ βλέφαρά μου ἀκουσίως, καθ' ἣν στιγμήν οἱ σύντροφοί μου, ἀφαιρέσαντες τὰ πισσωμένα σκιάδιά των, ἤρχισαν νὰ ψάλλουν μετὰ φωνὴν τραχεῖαν καὶ βραγχώδη τὸν συνῆθη ὕμνον των εἰς τὴν Παναγίαν τῆς βοήθειας, προστάτιδα τῶν ναυτῶν. Πόσον συγκινητικὴ ἦτο ἡ προσευχὴ τῶν ἀνθρώπων τούτων, οἵτινες, ἴσταμένοι ἐπὶ εὐθραύσου ξύλου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐνητένιζον πρὸς τὸν δύνοντα ἥλιον ἐπὶ τῶν κυμάτων! Πόσον εἰσεχώρει μέχρι τῆς ψυχῆς ἡ ἐπικλήσις αὕτη τοῦ πτωχοῦ ναύτου εἰς τὴν Μητέρα τῶν θλιβομένων! Ἡ συναισθησις τῆς μικρότητός μας ὡς πρὸς τὸ ἄπειρον, οἱ φθόγγοι τῶν ἀσμάτων μας ἐξαιρούμενον μακρὰν ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἡ ἐπερχομένη πλουμιστὴ νύξ μετὰ τὰς ἀβεβαιοτήτας αὐτῆς, τὸ ἄχμα τοῦ σκάφους ἡμῶν μετὰ τὸ τοσούτων ἄλλων θαυμασιῶν, ἐν πλήρωμα θρησκευτικὸν κατεγόμενον ὑπὸ θαυμασμοῦ καὶ φόβου, ἱερεὺς πολιὸς καὶ σεβάσμιος προσευχόμενος, ὁ Θεὸς ἀναπαυόμενος ἐπὶ τῆς ἀθύσσου, καὶ διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς σταματῶν τὸν ἥλιον εἰς τὰς θύρας τῆς δύσεως, διὰ δὲ τῆς ἄλλης ὑψῶν τὴν σελήνην εἰς τὴν ἀνατολήν, καὶ κλίνων διὰ μέσου τοῦ ἀπείρου οὐς προσεκτικὸν εἰς τὴν φωνὴν τῶν πλάσμάτων Του, — ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι δὲν δύναται τις νὰ ζωγραφῆσῃ, καὶ τὸ ὁποῖον ὄλη ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου μόλις εἶνε ἰκανὴ νὰ ἀντιληφθῇ.

Μεταβῶμεν ἤδη εἰς τὴν ἐπίγειον σκηνήν.

Ἐσπέραν τινὰ περιεπλανήθη ἐντὸς σκιεροῦ δάσους, εἰς ὀλίγον ἀπόσασιν ἀπὸ τοῦ καταβράχτου τοῦ Νιαγάρα· μετ' ὀλίγον εἶδον τὴν ἡμέραν κλίνασαν, καὶ ἀπελάμβανον ἐν μέσῳ τῆς μοναξίας τῆς φύσεως τὸ ὠραῖον θέαμα μιᾶς νυκτὸς εἰς τὰς ἐρήμους τοῦ Νέου ἡμισφαιρίου.

Μίαν ὥραν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἡ σελήνη ἐφάνη ὑπεράνω τῶν δένδρων κατὰ τὴν ἀντίθετον ἄκρην τοῦ ὀρίζοντος. Ἀρωματικὴ αὐρα, τὴν ὁποῖαν ἡ βασίλισσα αὕτη τῆς νυκτὸς ἔφερε μετ' ἑαυτῆς, ἐφαίνετο προηγουμένη αὐτῆς εἰς τὰ δάση, ὡς ἡ δροσερὰ ἀναπνοὴ τῆς. Τὸ μοναδι-

κόν αστρον ὑψώθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἄλλοτε μὲν ἐξηκολούθει τὴν κυανόστρωτον ὁδόν του, ἄλλοτε δὲ ἀνεπαύετο σταματῶν εἰς τὰ ἀθροίσματα τῶν νεφῶν, τὰ ὅποια ἐφαινοντο ἐπισσώρευμένα εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν ὄρεων, τῶν ἐστεφανωμένων μετ' ἰχθύνων. Αἱ νεφέλαι αὗται, πέπλοι συσπυκνωμένοι καὶ διασπυκνωμένοι, ὅτε μὲν ἀνεπτύσσοντο ὡς διαφανεῖς ταινίαι λευκοτάτου ὀλοσηρικοῦ, ὅτε δὲ διελύοντο ὡς κροκίδες ἀτμοῦ, καὶ ἐσχημάτιζον εἰς τοὺς οὐρανοὺς σωροὺς λαμπροῦ βαμβάκερου ὑφάσματος, τῶσαν εὐχαριστοῦντος τὴν ὄρασιν, ὥστε νομίζει τις ὅτι αἰσθάνεται τὴν ἀπαλότητα καὶ τὴν ελαστικότητα του.

Ἡ ἐπίγειος σκηνὴ δὲν ἦτο ὀλιγότερον καταπληκτικὴ. Τὸ ὑποκίανον φῶς, ἐπιχρυσούμενον ὑπὸ τῆς σελήνης, κατήρχετο μεταξὺ τῶν ἀποστάσεων τῶν δένδρων, καὶ ὥθει τρόπον τινὰ δράγματα φωτὸς μέχρι τῶν πυκνοτήτων τοῦ βαθυτέρου σκότους. Ὁ ποταμὸς, ὅστις ἔρρεεν ὑπὸ τοὺς πόδας μου ἐλικοειδῶς, ἐγίνετο εἰς τὰ δάση καὶ ἀλληλοδιαδόχως ἀνεφαίνετο, εἴλωτον ἀπὸ τοὺς σελαισμούς τῆς νυκτὸς καὶ ἀντανακλώμενος εἰς τοὺς κόλπους τῆς. Εἰς ἐκτεταμένην τινὰ πεδιάδα, πρὸς τὴν ἀντιπέραν τοῦ ποταμοῦ ὄχθη, ἡ λάμψις τῆς σελήνης ἐπανεπαύετο ἡσύχως ἐπὶ τῆς χλόης· σημιόμαι, ταραττόμενοι ἀπὸ τὰς πνοὰς τοῦ ζεφύρου καὶ διεσπαρμέναι τῆδε κἀκείσε, ἀπετέλουν νήσους σκιῶν κυμαινομένας ἐπὶ τῆς ἀκινήτου ταύτης θαλάσσης τοῦ φωτός. Ἐκεῖ πλησίον τὸ πᾶν ἤθελεν εἰσθαι σιωπὴ καὶ ἀνάπαυσις ἄνευ τῆς πτώσεως τινῶν φύλλων, τῆς αἰφνιδίου πνοῆς ἀνέμου τινός, καὶ τῆς κραυγῆς τοῦ αἰγυλίου. Μακρόθεν, κατὰ ἀποστάσεις, ἤκούοντο οἱ ὑπόκωφοι μυκηθμοὶ τοῦ καταρράκτου τοῦ Νιαγάρα, οἵτινες ἐν τῷ μέσῳ τῆς γαλήνης τῆς νυκτὸς ἐξετείνοντο ἀντηχοῦντες ἀπὸ ἐρήμου εἰς ἐρημον, καὶ ἐξέπνεον διὰ μέσου τοῦ μονήρους δάσους.

Τὸ μεγαλεῖον, ἡ ἐκπληκτικὴ μελαγχολία τῆς εἰκόνας ταύτης, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκφρασθῶσι δι' ἀνθρωπίνης γλώσσης. Αἱ ὠραιότεραι νύκτες τῆς Εὐρώπης δὲν δύνανται νὰ παράσχῃσι τὴν παραμικρὰν περὶ τῶν νυκτῶν τοῦ Νέου κόσμου ιδέαν. Ματαίως εἰς τὰς ἡμετέρας καλλιεργημένας πεδιάδας ζητεῖ νὰ ἐκταθῇ ἡ φαντασία· πανταχοῦ δὲν ἀπαντᾷ ἄλλο τι εἰμὴ κατοικίας ἀνθρώπων, ἐνῶ εἰς τὰς ἀγρίας ταύτας χώρας ἡ ψυχὴ εὐχαριστεῖται βυθιζομένη εἰς ὠκεανὸν δασῶν, καὶ πλανομένη ἐπὶ τοῦ βαράθρου τῶν καταρράκτων, ἢ μελετῶσα παρὰ τὰς ὄχθας τῶν λιμνῶν καὶ τῶν ποταμῶν, καὶ, οὕτως εἰπεῖν, εὕρισκομένη μόνῃ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

ΘΟΡΟΥΑΛΔΞΕΝ.

Ὅτε κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἡ Β' τῶν Ἑλλήνων Ἐθνικῆς Συνέλευσις ἐξελέξατο τριμελῆ Ἐπιτροπὴν ὅπως προσφέρῃ εἰς τὸν λαοπρόβλητον νεαρὸν Πρίγκηπα τῆς Δανιμαρκίας τὸ Ἑλληνικὸν στέμμα, καὶ ἀναγορεύσῃ αὐτὸν συνταγματικὸν βασιλέα τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸ ὄνομα Γεώργιος Α', πρῶτον ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπῆρξεν, ἅμα ἀφιχθεῖσα εἰς Κοπεγχάγην, νὰ θέσῃ στέφανον ἐκ θαλλοῦ ἐλαίας, ἐπιδοθέντα ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις καλλιτεχνῶν,

ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ ὑπερφυοῦς τούτου νέου Φειδίου τῆς νεωτάτης ἐποχῆς, ἐρ' ᾧ σεμνύεται ἅπασα ἡ Δανία.

Ὁ λαὸς τῆς Κοπεγχάγης συνεκινήθη μεγάλως ἐπὶ τῇ ἐκτιμῆσει ταύτῃ τῆς μεγαλοφυΐας ὑπὸ λαοῦ, οὔτινος οἱ πρόγονοι ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι διδάσκαλοι τῶν νεωτέρων ἀριστοτεχνῶν, καὶ ἐνεθουσιάσθη μέχρι δακρύων, ἅπας δὲ ὁ Δανικὸς τύπος ὠμίλησεν ἄπειρα ὑπὲρ Ἑλλάδος ἕνεκα τοῦ στέφανου. Αὐτὸς δὲ ὁ Πρόεδρος, ἀναλαμβάνων τὸν στέφανον, εἶπε τὰ ἀξιωματικόμενα ταῦτα λόγια:

« Δεχόμεθα μετὰ πλείστης εὐχαριστήσεως καὶ μετὰ » δακρύων τὸν στέφανον τοῦτον, τὸν ἐκ τῆς Ἀθηναϊκῆς » ἐλαίας, διότι εἶνε στέφανος τῆς χώρας ἐκείνης, ἥτις » ὑπῆρξεν ἡ κοινὴ μήτηρ καὶ διδάσκαλος τῶν ὠραίων τε- » χνῶν, καὶ ἐξ ἧς ἠρύσθημεν τὰ πάντα! »

Τοῦ ἀξιολόγου λοιπὸν τούτου καὶ μεγαλοφυοῦς καλλιτέχνου σπεύδομεν σήμερον νὰ παραθέσωμεν μετὰ τῆς εἰκόνας καὶ τὴν συνοπτικὴν βιογραφίαν.

Ἡ νεωτέρα γλυπτικὴ ἐναθρύνεται εἰς δύο μεγαλοφυΐας ἐναμίλλους, εἰς δύο μεγάλα καὶ ἀντίπαλα ὀνόματα: τὸν Θεουάλδσεν καὶ τὸν Κανόβαν, τοὺς ὁποίους οἱ σύγχρονοι δὲν ἐδίστασαν νὰ παραβάλωσι πρὸς τοὺς περιδόξους Φειδίας καὶ Πραξιτέλει τῆς ἀρχαιότητος, ὡς ἀναστήσαντας εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους τὴν ἀρχαίαν τέχνην. Μετ' ὀλίγον τὴν διαφορὰν ὅτι, μεταξὺ μὲν τῶν ἀρχαίων καλλιτεχνῶν διεμερίζοντο ἡ ἀρχαιότης τὸν μερολήπτῃ αὐτῆς θαυμασμῶν, ἐνῶ ἡ νῦν γενεὰ ἀπέδοτο τὸν δικαίον φόρον τοῦ θαυμασμοῦ τῆς ἐξίσου πρὸς ἀμφότερους τοὺς ἐναμίλλους καλλιτέχνους, καὶ ἐπαύσατο ἀντιπαρθέτουσα αὐτοὺς πρὸς ἀλλήλους. Ἰδίως ὅμως ὁ πολὺς Θεουάλδσεν, ὡς ἐπιζητήσας τοῦ ἐναμίλλου αὐτοῦ, κείται ὑπὸ τὴν κρίσιν τῶν μεταγενεστέρων, εὐχαριστοῦμένων νὰ ἐγγράφωσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς τοσοῦτω μεγάλα ὀνόματα.

Ὁ περιδόξος οὗτος ἀγαλματοποιὸς, τὸ κλέος τῆς Δανιμαρκίας, ἐγεννήθη μὲν ἐν Κοπεγχάγῃ τῷ 1770 ἐξ ἀρχαίων γονέων, ἔτυχεν ὅμως καλλίστης ἀγωγῆς, ἐκπαιδευθεὶς δι' ἐξόδων τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν τεχνῶν, διότι παιδιόθεν ἐδείκνυεν ἀκατάσχετον κλίσιν πρὸς τὴν ζωγραφικὴν καὶ τὴν γλυπτικὴν.

Ὁ νέος Βερθόλδος — τοῦτο ἦν τὸ κύριον ὄνομα του — ἀπὸ τῆς δεκαπενταετοῦς αὐτοῦ ἡλικίας ἤρχισε νὰ ἀξιοῦται τῶν διαφορῶν ἐτησίων βραβείων τοῦ καλλιτεχνικοῦ διαγωνισμοῦ, αἱ δὲ λαμπρόταται μετὰ ταῦτα ἐπιτυχίαι του ἐχορήγησαν εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ περιηγηθῇ τρία ἔτη δαπάνῃ τῆς Κυβερνήσεως, μετ' ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν 1200 φράγκων, καὶ τὴν 20 Μαΐου τοῦ 1796 ἀπεχαιρέτισε τὴν πατρίδα του, ἐπιβίβας πολεμικοῦ Δανικοῦ πλοίου ἀναχωρήσας διὰ τὴν Μεσόγειον.

Φθὰς εἰς Ῥώμην, κατέγινε νυκθήμερον ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς τέχνης, περιεργαζόμενος τὰ ἀρχαία μνημεῖα καὶ προπαρκασκευάζων τὴν δόξαν του. Καὶ ὅμως τὰ ἔργα τῆς σμίλης του δὲν νύχαιστον τὴν αὐστηρὰν φιλοκαλίαν του, διὸ καὶ μόλις ἔφερεν εἰς τέλος ἕν ἀγαλμα, τὸ ἔρριπε συντετριμμένον εἰς ἀφανῆ τινὰ γωνίαν ἅμα τῷ ἐφαινετο κατὰ τι ἐλλειπές. Ἐὰν πρέπη νὰ κρίνωμεν περὶ τῶν ἀποκεφαλισθέντων καὶ κολοβωθέντων ἀγαλμάτων τοῦ ἀριστοτέχνου τούτου διὰ τῆς ἀξίας τῶν ὀλίγων, ἅτινα ἐσώθησαν ἀπὸ τὴν καταστροφὴν ταύτην, ἀναγκαζόμεθα νὰ μεμψώμεν τὴν αὐστηρότητα τοῦ Θεουάλδσεν.

ΘΟΡΟΥΑΛΔΞΕΝ.

Ὁ μέγας καλλιτέχνης ἀπεφάσισε τέλος πάντων νὰ ἐπιχειρήσῃ ἔργον, οὔτινος ἡ κατασκευὴ ἐμελλε νὰ κινήσῃ εἰς θαυμασμὸν τὴν Δανιμαρκίαν καὶ ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ἀντικείμενον ἔλαβε τὸν Ἰάσωνα, σωζόμενον τῶν κινδύνων, τοὺς ὁποίους κατεφρόνησε διὰ τὴν ἀνακτῆσιν τὸ χρυσοῦν δέρας. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1801 τὸ ἐκ γύψου ὑπόδειγμα ἦτο ἔτοιμον· ἀλλ' εἰς τὴν Ῥώμην, τὴν ἐστὶν ταύτην τῶν καλλιτεχνῶν, δὲν εἶνε εὐκόλον νὰ γίνῃ τις γνωστός· τὸ ἀριστούργημα τοῦ νέου ἐρμογλύφου δὲν ἐθαυμάσθη ὅσον ἤξιζε· καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος μίαν τῶν ἡμερῶν, ἀφοῦ τὸ παρετήρησε πολλὴν ὥραν, συνέτριψε τὴν κεφαλὴν του καὶ τὸ ἔρριψε μετὰ τῶν τόσων ἄλλων, ἅτινα ἐκαρτομήθησαν πρὸ αὐτοῦ.

Ἡ τριετής προθεσμίᾳ ἤγγιζε, καὶ ὁ Θεουάλδσεν ἔπρεπε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Κατ' ἀρχὰς ἀπεφάσισε νὰ ἀναχωρήσῃ τὸ φθινόπωρον, ἀλλ' ἀκολούθως ἀνέβαλε τὴν ἀναχώρησιν του μέχρι τῆς ἀνοιξέως. Τὸ διάστημα τοῦτο ἤρκεσεν εἰς τὸ νὰ κατασκευασθῇ ἐκ γύψου νέος Ἰάσων, ἀναστήματος φυσικοῦ.

Μετ' ὀλίγον διεσημείθη εἰς Ῥώμην ὅτι ἐξαισίων τι

ἀριστούργημα ἐφιλοτεχνήθη ὑπὸ νέου ἀγαλματοποιοῦ ξένου· πλῆθος συβρέει εἰς τὴν οἰκίαν του, θαυμάζει, ἀλλ' ὁ θαυμασμὸς ἐξηγεῖται διὰ ξηρῶν ἐπαίνων, ἐπιθυμητῶν μὲν, ἀλλ' ὀλίγων ἐνθαρρυντικῶν. Παρ' ὀλίγον τὸ νέον ἀγαλμα νὰ πάθῃ ὅ,τι καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ. Τί νὰ πράξῃ ἐντοσοῦτω; Ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως ἤγγιζεν· ἡ Δανιμαρκία ἐζήτηει τὸν νέον τῆς καλλιτέχνης, οὐδ' εἶχεν αὐτὸς πόρους ὅπως παρατείνῃ τὴν ἐν Ῥώμῃ διατριβὴν του. Ἡ ταχυδρομικὴ ἄμαξα ἐξευξε τοὺς ἵππους, ὁ ἡνίοχος παρεπονείτο ὅτι ἠργοπόρουσι οἱ ξένοι του, ὅταν ὁ συνοδοιπόρος τοῦ Θεουάλδσεν φθάσας ἀνήγγειλεν ὅτι τὰ διαβατήρια δὲν εἶχον ἐπιθεωρηθῆ.

Ἀνέβαλε λοιπὸν τὴν ἀναχώρησιν εἰς τὴν αὔριον. Ὅποια τῆς τύχης εὐνοία! οἱ καιροὶ τῆς δοκιμασίας εἶχον παρέλθει, διότι τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν ἐφθασεν εἰς Ῥώμην Ἄγγλος τις βαθύπλουτος, Θωμᾶς Χόπ ὀνομαζόμενος, τὸν ὅποιον ὁ ὀδηγός του ἔφερεν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Θεουάλδσεν διὰ νὰ παρατηρήσῃ τὸ ἀγαλμα τοῦ Ἰάσωνος, περὶ οὗ τοσοῦτος ἐγένετο λόγος.

Ὁ Χόπ, εὐρὼν αὐτὸ ἀξιοθαύμαστον, ἠρώτησε πόση

δαπάνη ἐγκραΐζετο διὰ νὰ λαξευθῆ εἰς μάρμαρον. «Ἐξ-
κόσια σκίνια, ἀπεκρίθη ὁ νέος τεχνίτης. — Εἶνε ὀλιγό-
τατον, ἐπανέλαβεν ὁ φιλοτέχνης Ἄγγλος· σὲ δίδω ὀκτακό-
σια, καὶ περιπλέον σοὶ παραχωρῶ τὸ ἀναγκαιὸν μάρμαρον,
ἐπὶ συμφωνίᾳ ὅμως νὰ ἀρχίσῃς ἀμέσως τὴν ἐργασίαν.»
Ἐκ τούτων τυχαίον εὐτελῶν περιπτώσεων ἐξαρτᾶται
πολλάκις ἡ τύχη τῶν μεγάλων ἀνδρῶν· ἐάν ὁ Ἄγγλος
αὐτὸς δὲν ἤρξετο τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς Ῥώμην, εἰς
τῶν ἐνδοξότερων συγχρόνων ἀριστοτεχνῶν ἤθελε ζήσει
ἀφανής. Ὁ Θεορούαλδσεν ἀνέβηκε καὶ πάλιν τὴν ἀναχω-
ρησὶν του, καὶ ἡ τελειοποίησις τοῦ ἀγάλματος ἐπροξένη-
σεν εἰς αὐτὸν φήμην, ἣτις ἠύξανε καθ' ἑκάστην καὶ συνε-
τέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσῃ περιουσίαν ἀνεξάρτητον.

Ὁ Ναπολέων, κυριεύσας τὴν Ἰταλίαν, ἠθέλησε νὰ ἀνε-
γείρῃ παλάτιον αὐτοκρατορικὸν εἰς Ῥώμην, καὶ ἐπὶ τού-
τῳ ἐξελέξατο ἑαρινὰ τινὰ παλάτια τοῦ Πάπα. Ἡ Ἀκα-
δημία προέτεινε εἰς τὸν Θεορούαλδσεν νὰ κατασκευάσῃ
τὰς ζωφόρους θαλάμων τινῶν· οὗτος παρέστησε τὴν
θριαμβευτικὴν εἰσοδὸν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου εἰς Βα-
βυλῶνα, καὶ τὸ ἀνάγλυφον τοῦτο, ἀληθῶς ἔργον κυκλώ-
πειον, ἀνεγνωρίσθη ὡς τὸ ἐντελέστερον τῆς τέχνης ἀρι-
στούργημα μετὰ τὴν ἐνδοξὸν ἐποχὴν τῆς Ἑλληνικῆς
ἀγαλματοποιίας.

Τῷ 1819 ὁ Θεορούαλδσεν ἐπανῆλθεν εἰς Κοπεγχάγην,
ὅθεν ἠθέλησε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀφούκτως τὸ ἐπόμενον ἔτος
διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν συντελέσασαν πρὸς ἀπαθανατι-
σμόν του μητρόπολιν τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Ἡ ὁδοι-
πορία του ὁμοιάζε πομπὴν ἐπινίκειον· πανταχοῦ τῆς Γερ-
μανίας ὅθεν διήλθεν, εἰς Βιέννην, εἰς Βαρσοβίαν μέγισται
τιμὰ ἀπεδόθησαν εἰς αὐτὸν, καὶ πανταχοῦ ὁ ἐνδοξὸς καλ-
λιτέχνης κατέλιπεν ἀνά ἕν θαῦμα τῆς σμίλης του.

Ὁ Θεορούαλδσεν ἀπέκτησεν ἐν Ῥώμῃ μεγίστην περιου-
σίαν, ἧς ἐποίησε ἐντιμὸν καὶ ὠφέλιμον χρῆσιν. Ἐπροικοδό-
τησεν ἀδρῶς Μουσεῖον ἐθνικὸν εἰς Κοπεγχάγην, ὅπου ἐπα-
νελθὼν τῷ 1838, διήλθεν αὐτόθι τὸ λοιπὸν τοῦ βίου του.
Ἀπέθανε δὲ αἰφνιδίως τὴν 24 Μαρτίου 1844.

Ὁ Θεορούαλδσεν δὲν ἐνυμφεῖτο ποτὲ, οὔτε εἶχε συγγενῆ
τινα. Ἀρῆκε δὲ κληρονόμον του τὴν Κυβέρνησιν, ἐπὶ συμ-
φωνίᾳ νὰ ἐναποτεθῶσι τὰ ἔργα του εἰς τὸ ἰδικὸν Μουσεῖον,
περὶ οὗ διελάβομεν ἀνωτέρω, καὶ οὗτινος τὰ ἐγκαίνια
ἐγένοντο μετὰ μεγίστης πομπῆς τῷ 1846. Εἰς δὲ τῶν
συγχρόνων Δανῶν τεχνιτῶν ἐδημοσίευσεν τῷ 1851 ἐν Κο-
πεγχάγῃ ὑπὸ τὸν τίτλον Μουσεῖον Θεορούαλδσεν
πλήρη συλλογὴν τῶν ἔργων αὐτοῦ, ἀπαρτιζομένην ἐξ 120
λιθογραφημένων πινάκων, καθ' ἣν τάξιν εὕρηται τοποθε-
τημέναι ἐν τῷ Μουσεῖῳ.

Ἡ τέχνη τοῦ Θεορούαλδσεν εἶνε σεμνὴ καὶ σοβαρὰ, συν-
αρμολογουμένη πάντοτε μετὰ τὸ παρισώμενον ὑποκείμενον,
διαστέλλεται δὲ πρὸ πάντων διὰ τῆς καθαρότητος τῆς
γλυφῆς καὶ τῆς ἐπιχαρίτου διαθέσεως, συμφώνου ἀείποτε
μετὰ τὰς αὐστηροτέρας ἀπαιτήσεις. Ὁ συνδυασμὸς οὗτος κα-
θιστᾷ μόνος τὰ ἔργα του ἀριστουργήματα. Πρὸ πάντων
δὲ ὑπερέβη τοὺς συγχρόνους καλλιτέχνας ὡς πρὸς τὴν
φανταστικὴν καὶ ἰδίως τὴν μυθολογικὴν παράστασιν τῶν
εἰκόνων.

ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

BIBΛΙΟΘΗΚΑΙ.

Αἱ ἀρχαιόταται βιβλιοθήκαι ὑπῆρξαν αἱ τῶν Ἑβραίων,
αἵτινες περιείχον τοὺς πίνακας τῶν νόμων, τὰς βίβλους
τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν Προφητῶν. Ἡ πρώτη συλλογὴ βι-
βλίων, περὶ ὧν μνείαν ποιεῖται ἡ ἱστορία, συνέστη ὑφ'
ἐνὸς τῶν πρώτων βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, τοῦ Ὄσυμαν-
δύου, ζῶντος περὶ τὴν 40^{ην} πρ. Χρ. ἑκατονταετηρίδα
καὶ συγχρόνου, ὡς λέγεται, τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Ἡ βι-
βλιοθήκη αὕτη ἔκειτο ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων τοῦ βασιλέως
τούτου εἰς Θήβας, ἱστορεῖται δὲ ὅτι ἦτο κεκοσμημένη
διὰ τῶν ἀγαλμάτων πάντων τῶν Αἰγυπτιακῶν θεῶν, καὶ
ὅτι ἐπὶ τῆς θύρας αὐτῆς, ἣτις ἐκαλεῖτο ἱερά, ἀνεγινώ-
σκετο, ὡς λέγει Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, φαρμακεῖον
ψυχῆς, ἢ, κατ' ἄλλους, θησαυρὸς ἰαμάτων ψυχῆς.
Ὁ θησαυρὸς ὅμως οὗτος πρέπει νὰ ἦτο πολὺ περιορισμένος,
διότι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, τοὺς στερουμένους ἱστο-
ρίας καὶ πτωχοὺς εἰς πᾶσαν ἐπιστήμην, τὰ συγγράμματα
βέβαια δὲν ἦσαν ἄφθονα, ἴσως δὲ ἡ βιβλιοθήκη αὕτη θὰ
περιεῖχε περισσώτερα ἀγάλματα θεῶν παρὰ βιβλία.

Μετὰ τὴν πρώτην ταύτην βιβλιοθήκην συνέστη εἰς Μέμ-
φιδά μετὰ τινὰς ἑκατονταετηρίδας ἑτέρα βιβλιοθήκη ἐπί-
σημος ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἡραίου. Εἰς ταύτην δὲ τὴν
βιβλιοθήκην, κατὰ τὸν Ναυκράτην, ποιητὴν ἢ κατασκευα-
στὴν ἐλεγκίων παραγγεληθέντων εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς βασι-
λείας Ἀρτεμισίας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ συζύγου της, ὁ Ὀμη-
ρος εὔρε δῆθεν τὰ ἀθάνατα ποιήματα, τὴν Ἰλιάδα καὶ
Ὀδύσειαν, καὶ ὑποκλέψας αὐτὰ, τὰ ἐδημοσίευσεν εἰς τοὺς
Ἕλληνας ὡς ἰδιά του ἔργα.

Ἄλλ' ἡ πλουσιωτέρα ἀπασῶν τῶν τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς
βιβλιοθηκῶν ὑπῆρξεν ἡ τῶν Πτολεμαίων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ,
ἡ ὁποία περιεῖχε 54,000 τόμους ἢ χειρόγραφα εἰς κυλίν-
δρους. Ἀφοῦ δὲ ἐπὶ Ἰουλίου Καίσαρος ἡ βιβλιοθήκη αὕτη
ἐνεπρήσθη, ἄλλη συγχευμένη ἐξ 700,000 τόμων ἐσχη-
ματίσθη ἐν Σεραπείῳ, ἣτις παρεδόθη εἰς τὰς φλόγας περὶ
τὸ ἔτος 650 κατὰ διαταγὴν τοῦ Καλίφου Ὀμάρ.

Ἀναφέρονται ὡς ἀξιοσημεῖοι αἱ βιβλιοθήκαι τῆς Περ-
γᾶμου, καὶ ἰδίως ἡ συστηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῆς Εὐ-
μένους, υἱοῦ Ἀττάλου τοῦ Α', ἀκμάσαντος τὴν 2^{ην} πρ. Χρ.
ἑκατονταετηρίδα· ἡ τῶν Ἀθηνῶν, ἣτις συνεστήθη ὑπὸ τοῦ
Πεισιράτου, καὶ ἡ τῆς Ῥόδου καὶ τῆς Κορίνθου. Ἐν δὲ τῇ
Ῥώμῃ ὁ Παῦλος Αἰμύλιος, ὁ Σύλλας καὶ ὁ Λούκουλλος
συνέλεξαν ὅσα βιβλία ἠδυνήθησαν πρὸς ἀπαρτισμὸν βι-
βλιοθήκης· τοῦτ' αὐτὸ δὲ ἐποίησαν καὶ οἱ αὐτοκράτορες.
Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἵδρυσεν ἐν ἔτει 336 τὴν περίφη-
μον βιβλιοθήκην του, ἣν ἐπλούτισεν διὰ 120,000 τόμων,
περιέχουσιν καὶ τὸ πρωτότυπον τῶν Πρακτικῶν τῆς ἐν
Νικαίᾳ Οἰκουμένης Συνόδου· ἀλλ' οἱ βάρβαροι δυστυχῶς
κατέστρεψαν ὅσας εὔρον ἐν Εὐρώπῃ, καὶ μοναὶ τινες μόλις
ἠδυνήθησαν νὰ διασώσωσιν ἐξ αὐτῶν λείψανά τινὰ, ἅπερ
εὐτυχῶς σώζονται μέχρι τῆς σήμερον.

ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΑ.

Ἡ στενογραφία εἶνε ἡ περίεργος ἐκείνη συμβολικὴ γρα-
φὴ, ἡ δικαίως κινουσα τὸν θαυμασμὸν καὶ κατ' οὐδὲν ἀ-

πολιεπομένη τῶν θαυμασίων τοῦ τηλεγράφου. Ἄν ὁ αἰεθὸς
τοῦ Ἰλίου ἐξῆ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐπενοήθησαν ὑπὸ
Τύρωνος τοῦ ἀπελευθέρου τοῦ Κικέρωνος τὰ Τυρωνικὰ
λεγόμενα σύμβολα, ἢ ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ἴδῃ σήμερον
τὴν θαυμασίαν πρῶτον τῆς τέχνης ταύτης, ἀμφιβάλλο-
μεν ἂν ἤθελε δώσῃ πλέον εἰς τὰ ἀνθρώπινα ἔπη τὸ γρα-
φικώτατον ἐπίθετον πτερὸν εντα. Ἡ στενογραφία ἔκοψε
τῶντι τὰ πτερὰ των.

Ἡ τέχνη αὕτη, ἣτις καὶ γραφὴ συντεταμημένη καλεῖται,
ὑπῆρχε γνωστὴ τοῖς ἀρχαίοις. Τοῦ Κικέρωνος οἱ λόγοι ἐ-
γράφοντο ὑπὸ Τυλλίου Τύρωνος τοῦ ἀπελευθέρου αὐτοῦ,
ἐνῷ ἐκείνος τοὺς ἀπήγγελλεν. Εἰς τοῦτον, ζῶντα ἑκατὸν
περίπου ἔτη πρὸ τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως, ἀποδίδεται
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἡ εὔρεσις τῆς διὰ
συνοπτικῶν σημείων τέχνης τοῦ γράφειν· ἀλλὰ πλεῖστοι
διΰσχυρίζονται ὅτι ὁ πρῶτος εἰσαγγαγὼν τὴν τέχνην ταύ-
της ὑπῆρξεν Ἐννιος ὁ ποιητής, 200 περίπου ἔτη ἀρχαιό-
τερος τοῦ Τύρωνος. Ἄλλ' ὅμως ῥητῶς Διογένης ὁ Λαέρ-
τιος ἀναφέρει ὅτι ὁ Ξενοφῶν ἐγνώριζε καὶ μετεχειρίζετο
τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ γράφειν ἰδίως διὰ νὰ συλλέξῃ τοὺς
λόγους τοῦ διδασκάλου του Σωκράτους. Ὀλίγα ἔτη μετὰ
τὸν Τύρονα ὁ φιλόσοφος Σενέκας ἐτελειοποίησε τὴν Τυ-
ρωνικὴν λεγομένην συμβολογραφίαν περὶ τὰ μέσα τῆς
Α' μ. Χρ. ἑκατονταετηρίδος.

Ἄλλ' ἡ τέχνη αὕτη φαίνεται ὅτι ἀπωλέσθη ἔκτοτε πα-
ραμεληθεῖσα, καὶ μόνον περὶ τὰ τέλη τοῦ 15^{του} αἰῶνος
ἐπενοήθη ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου Bigdi, καὶ κατὰ τὰ
τέλη τοῦ 17^{ου} αἰῶνος ὁ Γάλλος Πέτρος Καρπεντιέρος ἐδη-
μοσίευσεν πρῶτος ἐρμηνεῖαν τῶν Τυρωνικῶν συμβόλων,
ἐκ τῆς ἀναλύσεως καὶ καταλήψεως τῶν ὁμοίων ἐπήγα-
σεν ἡ νεωτέρα στενογραφικὴ. Μετὰ δὲ ταῦτα πολλοὶ
διάσημοι λόγιοι διαφόρου ἐποχῆς, ἐνασχοληθέντες περὶ
τὴν στενογραφίαν, ἠπλοποίησαν καὶ κατέστησαν αὐτὴν
εὐχρηστοτάτην.

Γνωστὴ εἶνε ἡ ἀπίστευτος εὐκολία, μεθ' ἧς στενογρα-
φῶνται σήμερον καὶ αὐτὰ τὰ δίκην χειμάρρου ἐξερχό-
μενα ἔπεα πτερύοντα καὶ αἱ ταχύτεραι ἀγορεύσεις
ἐν τοῖς Κοινοβουλίοις τῆς Εὐρώπης.

ΣΥΜΜΙΣΤΑ.

ΑΛΗΦΑΓΟΙ.—Ἱστορεῖται περὶ τοῦ Κλαυδίου Ἀλ-
βίου, βασιλεύσαντος 198 ἔτη μ. Χρ. ὅτι ἡμέραν τινὰ ἔφα-
γεν εἰς ἕν πρόγευμα ἑκατὸν συκοφάγους, τετρακόσια ὄσσει-
δια, δέκα πέπονας, πεντακόσια βόδαινα καὶ μεγάλην
ποσότητα σταφυλῆς. Φάλων δέ τις κατεβρόχθισεν ἐνώπιον
τοῦ αὐτοκράτορος Λυρηλιαννοῦ ἐν πρόβατον, ἕνα μικρὸν
χοῖρον, ἀρκετοὺς ἄρτους καὶ τὸν ἀνάλογον οἶνον.

Ὁ αὐτοκράτωρ Μαξιμιλιανὸς, ἀκμάσας κατὰ τὸ 23ον
μ. Χρ. ἔτρωγε καθ' ἑκάστην εἰς τὸ γεῦμα του τεσσαρά-
κοντα λίτρας βοείου κρέατος, καὶ ἔπινεν εἰκοσι βαυκάλας
οἴνου. Ἡ ἀδδηφαγία αὕτη κατέστησε τὸν αὐτοκράτορα
τοσοῦτον ὑπέρσαρον, ὥστε τὰ δύο του δάκτυλα μόλις
ἐχώρουν εἰς τὰ ψέλλια τῆς αὐτοκρατείας συζύγου του.

Πλὴν ὅλκι αὐταὶ αἱ ὑπερβολικαὶ περιγραφαὶ εἰσὶ μι-
κροῦ λόγου ἄξια, παραβαλλόμεναι μετὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ
αὐτοκράτορος Βιτελλίου. Μανθάνομεν ἀπὸ πολλοὺς ἀξιο-
πίστους συγγραφῆς ὅτι αἱ ὁδοὶ τῆς Ἰταλίας καὶ αἱ δύο
θάλασσαι, ἡ Μεσόγειος καὶ ἡ Ἀδριατικὴ, ἔβριθον ὑπαλλή-
λων, ἐνασχολουμένων ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν προμήθειαν
τῶν καλλιτέρων φαγητῶν καὶ τῶν ἐκλεκτοτέρων ἰχθύων
διὰ τὰ πολυτελεῖ συμπίσια τοῦ αὐτοκράτορος τούτου,
ὅστις ἐγευματίεζε τετράκις τῆς ἡμέρας, μεταχειριζόμενος
μεταξὺ τῶν φαγητῶν του ἐμετικά, ὅπως κενώη τὸν στό-
μαχον καὶ τὸν πληροῖ ἐκ νέου. Λέγεται προσέτι ὅτι ἦτο
τόσφ κοιλιόδουλος, ὥστε πολλάκις, διαρκουσῶν τῶν ἱε-
ρῶν θυσιῶν, εἶδον αὐτὸν ἀρπάζοντα τὰ ἐντόσθια τῶν
ζώων ἡμίψητα ἀπὸ τὴν πυρὰν καὶ καταβροχθίζοντα αὐ-
τὰ ἐνώπιον τοῦ περιεστώτος πλήθους. Ὅσάκις δὲ εἶδο-
ποῖε τοὺς φίλους του ὅτι ἤθελε τιμήσει τὴν τράπεζαν
των διὰ τῆς παρουσίας του, οὗτοι ἔτρεμον, γνωρίζοντας
ὅποια συμφορὰ τοῖς ἐπεφυλάσσετο, διότι ἐν μόνον γεῦμα
τοῦ αὐτοκράτορος ἠδύνατο νὰ τοὺς καταστρέψῃ. Ὁ ἀδελ-
φὸς του Λούκιος Βιτέλλιος τῷ προσέφερεν εἰς ἕν γεῦμα
δισχιλίους ἰχθύας, διαφοροτρόπως ἐψημένους, καὶ ἑπτα-
κισχιλίων στρουθίων τὸν μυελόν. Τὰ ἔξοδα τῆς αὐτοκρα-
τορικῆς τραπέζης ἀνέβαινον εἰς 7,000,000 λιρῶν κατὰ
τὸ διάστημα ἑξ μηνῶν. Εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν ἀνακτό-
ρων ὑπῆρχον πάντοτε χιλιάδες στρουθίων, ἅτινα ὑπερη-
γάπα, γλωσσοὶ καὶ μυελοὶ ταῶν, οὐραὶ ἐγγελεύων, κτλ.

BEEAZEBOL.—Κατὰ τινὰς τῶν σχολιαστῶν τῆς
Ἀγίας Γραφῆς, ἐν Ἀκκαρῶν, γῆ τῶν Φιλισταίων, ἐλατρεύε-
το θεότης ὀνομαζομένη Βεζὺ Χαμαΐμ, ἣτοι Θεὸς τοῦ
οὐρανοῦ, καὶ καθὼν αὐτόθι ἐπίσημον ἔχουσα· οἱ δὲ Ἑβραῖοι
πρὸς ἐμπαιγμὸν διέστρεψαν τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὸ Βεζὺ
Ζεβούλ ἢ ὀρθότερον Ζεβούβ, ὅπερ ἐρμηνεύεται Θεὸς
ἢ Κύριος (Βαζὺ ἢ Βεζὺ) καὶ κἀνθάρος ἢ μυῖα. Ἐτε-
ροι ὅμως διατείνονται ὅτι τὸ ὄνομα τῆς θεότητος ἐκεί-
νης οὐδαμῶς διεστράφη, καὶ ὅτι ἐν Ἀκκαρῶν ἐλατρεύετο
τῶντι ὁ κἀνθάρος ἢ ἡ χρυσόμυια ὡς θεός· φέρουσι δὲ εἰς
μαρτυρίαν τὸν Πλίνιον, ὅστις ἐν τῇ φυσικῇ του ἱστορίᾳ
ἀναφέρει ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι, οἵτινες ἦσαν γείτονες τῶν Φι-
λισταίων, ἀπέδιδον εἰς τὸ ἔντομον ἐκεῖνο θείας τιμᾶς. Ἐν
τῷ ναῷ τῆς θεότητος ταύτης ἀναφέρεται ὅτι ὑπῆρχε καὶ
χρηστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον πολλοὶ συνέτρεχον ἵνα μάθωσι
τὰ μέλλοντα παρὰ τῶν ἐξηγητῶν ἱερέων. Ἐκ τῆς τετάρ-
της δὲ τῶν Βασιλειῶν πληροφοροῦμεθα ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ
βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ Ὀχοζίας, πεσὼν ἀπὸ τοῦ παράθυρον
τοῦ ἐν Σαμαρείᾳ παλατίου του, ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἢ
θεοπρόπους ὅπως ἐρωτήσωσι τὴν θεὰν ἐάν ἐμελλε νὰ
ζήσῃ ἐκ τῆς ἀρρώστιας του. «Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους,
καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· δεῦτε καὶ ἐπερωτήσατε ἐν τῇ Βαζὺ
μυῖαν, θεὸν Ἀκκαρῶν, εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρώστιας μου
ταύτης.» — Εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην ὁ Βεζὺ Ζεβούλ τι-
τλοφορεῖται ἄρχων τῶν δαιμόνων.

EN MATHMA.—Φίλος τις τοῦ Δεάνου Σουίφτου ἔπεμ-
ψε μίαν τῶν ἡμερῶν πρὸς αὐτὸν μεγαλοπρεπέστατον
ἰχθὺν ὡς δῶρον διὰ τινος ὑπρέτου, ὅστις συγγάνεις ἐξετέ-
λει τοιαύτας παραγγελίας, πλὴν ποτὲ δὲν εἶχε λάβει τὸ
ἐλάχιστον σημεῖον τῆς γενναϊότητος τοῦ Σουίφτου. Κρού-

σας λοιπόν και λαβών την ἔδεικν, ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ σπουδαστηρίου του, καὶ θέτων ἀποτόμως τὸν ἰχθὺν ἐπὶ τινος τραπέζιου, κράζει βαναύσως: «Ὁ Κύριός μου σὰς στέλλει τοῦτον τὸν ἰχθύν.— Πλὴν τί τρόπος εἶνε αὐτός! ἀπαντᾷ ὁ Σουίφτης, ἐγειρόμενος ἀπὸ τῆς ἀναπαυτικῆς ἔδρας του· οὕτω πως ἐκτελοῦσιν οἱ καλοὶ ὑπηρεταὶ τὰς παραγγελίας τῶν κυρίων των; Ἐλθέ νὰ σὲ διδάξω τὸν καλὸν τρόπον. Κάθησε ἐδῶ εἰς τὴν ἔδραν μου, καὶ ἄς ἀλλάξωμεν πρὸς στιγμὴν τὰς κοινωνικὰς μας θέσεις, διὰ νὰ σὲ δείξω πῶς πρέπει νὰ φέρεσαι εἰς τὸ μέλλον.» Ὁ ὑπηρετῆς ἐκάθησε, καὶ ὁ Σουίφτης, λαβὼν εἰς χεῖρας τὸν ἰχθύν, προσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ ὑπηρετοῦ, καὶ, χαιρετίσας ταπεινῶς, εἶπε: «Κύριε, ὁ κύριός μου σὰς προσφέρει τοὺς εἰλικρινεῖς ἀσπασμούς του, καὶ σὰς παρακαλεῖ νὰ δεχθῆτε τὸ μικρὸν τοῦτο δῶρον.— Ἐγὼ μεγάλην εὐχαρίστησιν, ἐπανέλαβε μὲ σοβαρὸν ἦθος ὁ ὑπηρετῆς· ἐπιστρέψατε πρὸς αὐτὸν τὰς εὐχαριστήσεις μου, καὶ διαβεβαιώσατέ τον ὅτι μὲ καθυπερέωσα· περιπλέον, λάβε καὶ σὺ τοῦτο τὸ τάλληρον διὰ νὰ πῆς εἰς ὑγίαν μου.» Ὁ Σουίφτης ἐγένετο ἀπὸ καρδίας, καὶ ἀντήμειψε πλουσιοπαρόχως τὸν εὐφυῆ ἐκείνον ὑπηρετὴν, ὅστις τῷ ἐδίδασκεν ἐν μάθημα γενναϊότητος.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ.—

Ἡρώτων τὸν περίφημον βιβλιοφύλακα Θουβενάρδον, διατί οἱ πλείότεροι τῶν δανειζομένων βιβλία δυσκολεύονται νὰ τὰ ἐπιστρέψωσι.— «Διότι, ἀπεκρίθη ὁ σοφὸς Γάλλος, εὐκολώτερον εἶνε νὰ κρατήσῃ τις τὸ βιβλίον, παρὰ τὰ περιεχόμενα ἐν αὐτῷ.»

Ἐὰν ἡ εὐσέβεια, λέγει ὁ Βύρων, ἀναβιβάξῃ τὴν ψυχὴν μας εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ ἔρωσ καταβιβάξῃ τὸν οὐρανὸν εἰς τοὺς πόδας μας.

Νὰ ἀγαπᾷς νέος, λέγει Γερμανός τις, καὶ νὰ νυμφεύεσαι γέρον, εἶνε τὸ ἴδιον ὡς νὰ ἀκούης τοὺς κορυδαλοὺς ψάλλοντας τὴν πρωΐαν, καὶ νὰ τοὺς τρώγῃς ψητοὺς τὸ ἑσπέρας.

Ἄν ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε θέσει τέρμα εἰς τὴν ζωὴν μας, λέγει ὁ Ρουσσώ, ἡμεῖς ἠθέλομεν ἐπινοήσει τὸν θάνατον· ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας ταύτης εἶνε ἡ ἐφεύρεσις τοῦ πολέμου, τῶν ἰατρῶν καὶ τῆς καλοφαγίας.

Κατὰ πρῶτον, ἔλεγεν ὁ Γαστάνος Φιλαγγιέρης, φοβούμαι τὸν Θεόν· κατὰ δεύτερον δὲ, ἐκείνον ὅστις δὲν τὸν φοβεῖται.

Ἐκείνοι διάγουσι καλῶς ἐν τῷ βίῳ τούτῳ, ὅσοι ἔχουσι τὰ ἐξῆς προτερήματα: φιλοφροσύνην πρὸς τοὺς οἰκείους, ἐπιεικειαν πρὸς τοὺς ὑπηρετάς, σέβας πρὸς τοὺς καλοὺς καὶ σοφοὺς, ὑπομονὴν καὶ ἀγάπην πρὸς τοὺς γονεῖς, ἀνδρίαν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς καὶ πανουργίαν πρὸς τὰς γυναῖκας.

Ὁ βασιλεὺς ἀπόλλυται ἐκ τῆς κακοβουλίας· ὁ ἱερεὺς, ἐκ τῆς ἀμαθείας· ἡ χρηστοθήεια, ἐκ τῆς τῶν κακῶν ὀμιλίας· ἡ αἰδώς, ἐκ τῆς οἰνοποσίας· ὁ ἀγρὸς, ἐκ τῆς ἀμελείας· ὁ πλοῦτος, ἐκ τῆς ἀσωτίας· τὰ κτήματα, ἐκ τῆς ὀλιγωρίας· ὁ ἀνὴρ τέλος, ἐκ τῆς γυναικός.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Εἰς τὸ Λεγκῶμα τοῦ Γρηγορίου Σ. Βυζαντίου.

Εἰς τοῦ βίου ὁπότε τὸ βέυμα θ' ἀναχθῆς, ἀναστῶν τὰς ἀγκύρας, εἴθε οὐρίον ἔχοις τὸ πνεῦμα, εἴθε λεῖτον τὸ κύμα τῆς μοίρας!

Τὰ ἱστία θαβρόντως πετάσας, καρτερίας προτόνουσ ἐκτείνας, εἴθε πλεύσας ἀξένους θαλάσσας, ἀψηφῶν καὶ θεέλλας καὶ δίνας!

Τῆς φρενὸς διεθύνων τὴν κώπην ἐκτὸς ὅλος παθῶν, ἐκτὸς σάλων, εἴθε φέροις ἀπρόσκοπτον τρόπον μεταξὺ τῶν κόσμου ὑφάλων.

Ὅπως φθάσῃς δ' εἰς αἴσιον τέρμα κ' εἰς λιμέν' ἀσφαλῆ καταπλεύσῃς, εἰς τὸν πλοῦν τῆς ζωῆς σου, ὡς ἔρμα, τὰς τῆς πίστεως ἔγχε ἐμπνεύσεις.

Ὡς ἐφόδια δ' ἔχε τὸν ζῆλον, τὸν πρὸς πᾶν εὐγενὲς καὶ γενναῖον, τὰ αἰσθήματ' ἀγάπης τῶν φίλων, τὰς ἐνθέρμους εὐχὰς τῶν γονέων.

A. P. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΤΙ ΠΤΑΙΩ;

Ἦς τὸν κόσμον, ὡς εἰς θάλασσαν ἀκάτιόν της νέον, ἀφῆθην νὰ προσπλέω, οὐδὲν πλὴν 'ς τὴν πορείαν μου ἀπήνητσα ὄρατον· πρὸς τοῦτο πλὴν τί πταίω;

Ὡς εἰς λιμένα ἀσφαλῆ 'ς τὰς μητρικὰς ἀγκάλας ἀμέριμνος εἰσπλέω, κ' εἰς τὸν λιμένα πλὴν αὐτὸν θεέλλας ἂν ὁ τάλας αἰσθάνομαι, τί πταίω;

Ἦς τὰς καλλονὰς τοῦ ἔαρος, εἰς τοῦ πτηνοῦ τὸ ἄσμα ἐγὼ θρηγῶ καὶ κλαίω, καὶ περιφέρομ' ἐκτοτε νεκρὸν ὁ τάλας φάσμα· πρὸς τοῦτο πάλιν πταίω;

Εἰς τῶν ἀνθῶν τ' ἀρώματα, εἰς τῆς αὐγῆς τὴν δρόσον ἐγὼ δὲν ἀναπνέω· τὴν λάβαν τῆς κολάσεως αἰσθάνομ' ἐγὼ τόσον, χωρὶς ποσῶς νὰ πταίω.

Ὡ! πταίω ἂν τὴν ἀγαπῶ, ὦ! πταίω ἂν σιμά της φλογίωμαι καὶ καίω; καὶ ἂν ζωὴν ὀλόκληρον εἰς τὸ μεδίματά της προσδέπω, πάλιν πταίω; . . .

N. Γ. Π.

ἌΛΛΟ ΕἰΣΑΙ ΣΥ!

Τῆς φύσεως τὰς καλλονὰς ὁ ἄνθρωπος θαυμάζει, καὶ τῆς αὐγῆς τὰς πρωϊνάς ἀκτίνες ἐκθειάζει, καὶ τὰς εὐώδεις αὔρας της, ὦ Ἴρις μου χρυσῆ.

Ναί, εἴν' ὠραία ἡ αὐγὴ κ' ἡ φύσις οὐραναία, μὲ νύμφην ὁμοιάζ' ἡ γῆ, τὰ πάντα εἰσὶ θεῖα εἰς τῆς αὐγῆς τ' ἀρώματα, πλὴν ἄλλο εἶσαι σύ!

ΛΘΘΟΤΗΣ ΚΑΙ ΖΗΛΟΥΓΥΗΙΑ.

Κορίτσι μου, 'ς τὸν δρόμον σου τὴν κοπελιὰ μὴν εἶδες πῶς τὸν ἄσπρο τὸν λαμπρὸν σὴν τὸν ἀφρὸ τοῦ γάλα, πῶς χεῖ χυταῖς ὀλόγυρα ταῖς δυν' ἰρυσταῖς πλεξίδες, καὶ δυν' ἀστέρια λαμπερὰ, τὰ μάτια τὰ μεγάλα;

Ἐδῶ κοντὰ ἐμπρόσθιασα καὶ 'βίτκνε τ' ἀρνιά της, κ' ἐκείνη ποὺ ἐπήγαγε τὸ βουναλάκι ἴσια κ' εἶχε τὸ λάγιο της ἀρνὶ καὶ ἔπρεγε κοντὰ της, ὡς τῶρα 'πάνω θά 'φθασε, θαρρῶ, 'ς τὰ κυπαρίσσια.

Γιὰ ἄκουσε, ποὺ νὰ χαρῆς κ' σὺ σὴν μεγαλώσῃς ὅσο μὲ κάνεις νὰ χαρῶ, χρυσὸ μου κοριτσάκι· ἀφῶ ζωὴ μοῦ ἔδωσες, χαρὰ δὲν θά μοῦ δώσῃς; Ἦταν μαζὴ ἄλλος κανεῖ, ἢ μόνε τὸ ἀρνάκι;

Μαζὴ της, θαρρῶ, πήγαγε ὁ λιγερὸς τσομπάνης, γιὰτὶ τὴ βούργια σήκωνε τῆς Ἀργυρῆς ἐκεῖνος, καὶ τραγουδοῦσανε μαζὴ. . . . Μὰ πῶς τὸ χρῶμα χάνεις, γιὰτὶ εἶπα πῶς ἦτανε μαζὴ ὁ Κωνσταντῖνος;

Κορίτσι μ', ἡ ἀθῶα σου καρδιὰ δὲν 'ξέρ' ἀκόμα τί θεὸν νὰ ποῦν τοῦ ἔρωτα τὰ βάσανα τὰ τόσα! μακάρι τὸ ἀθῶό σου μὴν εἶπη ποτὲ στόμα τὰ ψέμματτα, ποῦ μ' ἔλεγεν ἡ ψεύτικὴ της γλώσσα!

Α. Α. Ι. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΑΓΓΕΛΙΑ Ι

ΔΥΟ ΝΕΟΕΚΔΟΘΗΣΟΜΕΝΩΝ ΣΠΟΥΔΑΙΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ.

Ἐν μέσῳ τῆς κατακλυζούσης, ὡς μὴ ὄφειλε! τὴν ἡμετέραν κοινωνίαν ἀμουσίας, καὶ τῆς σχεδὸν γενικευθείσης λυπηρᾶς ἀφιλοπεριεργείας, ἐν μέσῳ τῶν περισπασμῶν καὶ τῆς ταραχῆς τοῦ ἀδυσωπήτου Κερδίου Ἑρμοῦ, τοῦ ἀπηνῶς ἀπολακτίζοντος καὶ περιφρονοῦντος τὸν συνάδελφον αὐτοῦ Λόγιον, οἱ τὸν δεύτερον ὑπηρετοῦντες παριστώσι τὸ ἐξαισίον θέαμα τοῦ ἐν μέσῳ κλιθάνων καὶ διαφόρων τρομερῶν ἐργαλείων καταθασανίζομένου μάρτυρος.

Καὶ ὄντως. Τίς δύναται σήμερον νὰ μὴ δικαιοῦσῃ ἡμᾶς, διατεινομένους ὅτι οἱ τὰ γράμματα καλλιεργοῦντες εἰσὶν οἱ μάρτυρες τῆς κοινωνίας ἡμῶν, οἱ τὸν σταυρὸν ἐπ' ὤμων αὐτῶν φέροντες καὶ τοὺς μυρίους καὶ πολυειδεῖς ὑπομένοντες ἐμπαιγμούς καὶ κολαφισμούς τῶν παραγενομένων; Τίς δύναται νὰ ἀρνηθῆ ὅτι ἐν τῇ πολυασχόλῳ ἡμῶν κοινωνίᾳ παρορῶνται ἀσυγγνώσως τὰ γράμματα τὰ πατρῶα, καὶ ἡ ὕλη δεσπόζει τῆς διανοίας καὶ τοῦ πνεύματος;

Ὡ! ἀκούσον ἡ ἀηδὼν πῶς ψάλλει τ' ἄσματά της· εἰς ταῦτα ἴσχει τὴν ὁδὸν ὁ καθεὶ διαδάτης, κ' ἐνῶ χλωρεῖ 'ς τὸ ἔργον του, τὸ ἔργον του μισεῖ.

Ὡραία εἶνε ἡ τερπνὴ φωνὴ τῶν ἀηδῶνων, τὸν κόσμον ὅλον συγκινεῖ τὸ ἄσμα τῶν· τί μόνον; . . . πῶς ἄλλο εἶν' τὸ ἄσμα σου, πῶς ἄλλο εἶσαι σύ!

Ἐλύθηκα 'ς ταῖς ἀγκαλιὰς τῆς μάνας μου, καὶ εἶδα 'ς αὐτὰς ἀπόρσιταις φωλητῆς κ' εὐδαίμονα κοιτίδα· 'ς τὰ γέιλη της 'βασίλευεν ἡ χάρις περισσή.

Λαμπρύνεται ὁ οὐρανὸς εἰς τὸ μεδίματά της, καὶ τρέμει ὁ αὐγερινὸς 'ς τὸ περιπάτημά της, κ' ἐφάνετό μοι ἄγγελος . . . πλὴν ἄλλο εἶσαι σύ!

Ἐπάρχουν χάριτες πολλαὶ ποὺ θέλγουν τὰς καρδίας, ἐμπρὸς εἰς ταῦτας αἱ θοαὶ ἀκτίνες τῆς πρωΐας καθίστανται εὐάρεστοι, καθίστανται πικροί.

Ὡ! ναί, κ' αὐτῶν ἡ καλλονὴ μ' ἀγγέλων ὁμοιάζει, καὶ ἀρμονίαν ἡ φωνὴ ἐκείνων ἀποστάζει· Ὡ! ναί, γλυκὲ μου ἄγγελε, πλὴν ἄλλο εἶσαι σύ!

N. Γ. Π.

ΚΑΙ ΣΥ ΑΚΟΜΗ! . . .

Va, pour tous les tombeaux la nature a des fleurs.

Mme VALMORE.

Καὶ σὺ ἀκόμη ἀκαμπτον τὸν οὐρανὸν εὐρίσκεις, καὶ λέγεις ὅτι οἱ ἐμὲ ἡ πύλη του ἐκλείσθη; Πᾶσα ἐλπίς παρήγορος λοιπὸν ἐξηρανώθη, διότι ἔνα ἄγγελον ἐλάτρευσα αὐτοῦ!

Ἄλλ' ὅταν εἰς τὰς χεῖράς σου τὴν χεῖρά μου ἐκράτεις καὶ ἔδλεπες ὅτι τὸ πᾶν μ' ἐμάγευε σιμά σου, πῶς τότε δὲν μοὶ ἔκρυπτες κἂν τὸ μεδίματά σου, τ' ἀνοῖγον εἰς τὸ ὄμμα μου τὴν πύλην τ' οὐρανοῦ;

Καὶ ὅταν εἰς τὰ ὠτά μου τῆς μαρκῆς φωνῆς σου τοὺς ἤχους μοὶ ἀπέστειλλες ὡς δρόσον οὐρανιαν, πῶς τότε μὲ ἀνύψωνες εἰς σφαῖραν ἐξαισίαν, ἔνθα γλυκὺ διέτρινα κ' εὐδαίμον τὸ παρόν! . . .

Πλὴν ἀμερίμνει! . . . ἡ πυρὰ, ἡ φλόγουσα ἐντὸς μου, τὸν στέφανον καὶ τὸν σταυρὸν μοὶ ἔδωκεν εἰς χεῖρας, καὶ ἀποθνήσκω πατήριον ἀδυσωπήτου Μοίρας, χωρὶς ποτὲ ἐν δάκρυον νὰ γύσω θάλαρον.

Α. Α. Ι. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

ἐπὶ τῆς γῆς, φιλοτιμοῦνται ὁσημέραι τίς πρῶτος νὰ προσφέρῃ τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ πρὸς ὑποσφίξιν καὶ προαγωγὴν διαφόρων ἔργων, τὸν ἠθικὸν πάντοτε προτιθεμένων σκοπὸν τῆς ἀναπτύξεως καὶ προόδου. Τὸ μέγα ἔργον τῆς τῶν πνευμάτων ἀναπτύξεως ἐλπίζομεν ὅτι θέλει καταβάλλει τοῦντες ὅθεν τὸ κράτος τῶν κολλυβιζῶν καὶ λοιπῶν ἀμούσων κερδοσκοπῶν, ὅσοι ἐκ συτήματος ἐνασμενίζονται κηρυττόμενοι οἱ ἀσπονδότεροι διώκται τῶν ἱερῶν γραμμάτων ἐν πλήρει 16^ῳ αἰῶνι. Οὐδεμία ἱερόσυλος περιφρόνησις πρὸς τὴν ἱεράν παιδείαν θέλει μείνει ἀτιμώρητος, ἕκαστον δὲ νέον σύγγραμμά ἐστὶν ἀνά εἰς ἧλος ἐμπτηγνόμενος εἰς τὴν καρδίαν τῶν φωτισθεσῶν, εἰς ὑπόνομος κατὰ τοῦ κράτους τῆς ἀμουσίας.

Μεταξὺ τῶν ἀπὸ τινος ἐκδιδομένων ἀξιολόγων Συγγραμμάτων διαφόρου ὕλης, δύο ἰδίως περισπουδάστων ἔργων τὴν προειδοποίησιν σπεύδομεν νὰ χαιρετίσωμεν μετὰ χαρᾶς, καθ' ὅσον εἰσὶν ἐκ τῶν ἔργων ἐκείνων, ἅτινα τιμῶσι τὰ μέγιστα τὴν σύγχρονον φιλολογίαν. Καὶ περὶ τῶν ἐξαιρέτων τούτων ἔργων ἀφίνομεν αὐτοὺς τοὺς ἐκδότας νὰ εἰπωσιν ἡμῖν τὰ δέοντα, δημοσιεύοντες τὰς πολυλοῦ λόγου ἀξίας ἀγγελίας αὐτῶν ὡς ἔχουσι.

Τοῦτο μόνον ἐπιθυμοῦμεν νὰ προστάξωμεν, ὅτι οἱ παντὸς ἐπαίνου ἄξιοι αὐτάδελφοι Κοντόπουλοι μεγάλας τῶν ὄντι μέχρι τοῦδε προσέφερον ὑπηρεσίας τῷ ἔθνει διὰ τῆς καλλιῆς ἐκλογῆς τῶν κατὰ καιροὺς ἐκδοθέντων διδασκτικῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πονημάτων αὐτῶν. Ὡς τοιοῦτοι δὲ, εἰσὶν ἄξιοι τῆς συνδρομῆς καὶ ὑποσφίξεως τῶν δημογενῶν, οἵς λαμβάνομεν ἀφορμὴν ὅπως συστήσωμεν τὰ σήμερον ἀναγγελλόμενα ἔργα αὐτῶν, τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ὁποίων εὐχόμεθα ὀλοψύχως.

Α'.

ΑΓΓΕΛΙΑ περὶ ἐκδόσεως Λεξικοῦ τῶν Συνωνύμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ ἐτέρου τῶν ὁμωνύμων.

Il faut savoir la grammaire et connaître les synonymes, lorsqu'on veut être roi de France. (Louis XVIII).

Πολλάκις, νεώτερος ὢν, ἐπρότεινα εἰς ἐμυτὸν τὰς ἐρωτήσεις ταύτας: διατί ἐνῷ γράφομεν διακοπτόμεθα αἴφνης, δισταζόντες ποτέραν ἐκ δύο ἢ πολλῶν λέξεων παρουσιαζομένων εἰς τὴν σημασίαν τῶν ἰδεῶν ἡμῶν οφείλομεν νὰ ἐκλέξωμεν; διατί ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς, πρὸς ἔκφρασιν τοῦ αὐτοῦ σχεδὸν στοχασμοῦ, μεταχειρίζεται ἄλλοτε ἄλλας λέξεις; ἀρὰ γε δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ βιβλίον, διδάσκον τὴν περὶ τὰς λέξεις ἐκλογὴν καὶ τὴν κατάλληλον αὐτῶν χρῆσιν ἐν δεδομένῃ περιστάσει; Βραδύτερον κατανοήσας τὴν λύσιν τοῦ σοβαροῦ τούτου γλωσσικοῦ προβλήματος, λελυμένου ἄλλως πρὸ αἰῶνων ὑπὸ τῶν μεγίστων τῆς ἀρχαιότητος νομοθετῶν τῆς προγονικῆς ἡμῶν γλώσσης, Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους, τοῦ μὲν συνομολογήσαντος τῷ Προδίκῳ ὅτι πρῶτον περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος μαθεῖν δεῖ, τοῦ δὲ καταδείξαντος τὴν δυνάμιν αὐτῆς ἰδίως ἐν τῇ μεταφυσικῇ, οὐδὲν ἄλλο ὑπελείπετο ἢ, ὑπεριδὼν πάντα πόνον καὶ δυσκολίαν, νὰ ἀναλάβῃ τὸν μέγαν ἀγῶνα τοῦ ἀνορέξει ἀπὸ τοῦ τάφου δεκαεπτὰ αἰῶνων τὸ καταπέσον τοῦτο μνημεῖον τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, τὸ ἀφορῶν τὴν διὰ παραλληλισμοῦ διάκρισιν τῶν ὡς συνωνύμων φαινόμενων λέξεων· διότι πρὸ τοσού-

των τῶν αἰῶνων τέθηπται ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τὸ περὶ συνωνύμων σύγγραμμά τοῦ Ἀμμωνίου. Ἦν δὲ ἤδη καιρὸς νὰ ἀρξῆται καὶ ἡ τῶν μνημείων τοῦ λόγου ἀνασκαφή, ἀφοῦ ἡ τῶν ἔργων τῆς τέχνης ἤρξατο πρὸ πολλοῦ καὶ οὕτω νὰ ἔρω ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς γλώσσης τὸν μέχρι νῦν ὑποκεκρυμμένον τοῦτον ὕψαλον, ἐφ' οὗ συνήθως προσκρούουσι καὶ πολλάκις ναυαγοῦσιν οἱ μάλλον εὐφύεστατοι τῶν νέων, γράφοντες ἢ ὁμιλοῦντες.

Ἡ περὶ τὰς τοιαύτας λέξεις ἐπιστήμη, κατὰ τὸν Πλάτων, ἤρξατο ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων. Ἐν τῷ Κρατύλῳ ἡ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος διελόγη αὐτοῦ ἀναφέρει παραδείγματα τινὰ ἐκ τοῦ Ὀμήρου, καὶ μετὰ συνομολογικὴν ἐξέτασιν τῆς Ὀμηρικῆς ὀνοματολογίας πείθει ἡμᾶς, ὅτι καὶ ὁ Ὀμηρὸς αὐτὸς ἦν μέγιστος καὶ κάλλιστος συνομολόγος. Ὅπως καὶ ἂν ἔρχῃ, ἡ συνομολογία, ἔλκουσα τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἀπὸ τῶν Ὀμηρικῶν χρόνων, ἀνεπτύχθη καὶ ἐμορφώθη ὡς ἐπιστήμη ἐπὶ τῆς Πλατωνικῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν οἱ σοφισταὶ, στρέφοντες τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς καὶ τῶν ἄλλων μαθημάτων πρὸς ὕλικὴν αὐτῶν ὠφέλειαν, ἠνάγκασαν τὸν Πλάτωνα νὰ εἴπῃ τοσαῦτα κατ' αὐτῶν διὰ τὸ ἐπὶ χρέμασι διδάσκειν. Ὁ Πρόδικος, ὅστις ἐδόκει κάλλιστα τὰ τοιαῦτα ὀνόματα διακρίειν, ὑπῆρξε διδάσκαλος τοῦ Σωκράτους, ἀκούσαντος παρ' αὐτοῦ τὸ δραγματικὸν μάθημα μόνον ὑπὲρ τοῦ εἰδέναι τὴν ἀλήθειαν περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος· ἦν γὰρ καὶ πεντηκοντάδραχμον· οὐ μὴν ἀλλ' ἦτο διδάσκαλος καὶ τοῦ Εὐριπίδου, καὶ πολλῶν ἄλλων μεγάλων ἀνδρῶν τῆς Πλατωνικῆς ἐποχῆς.

Οφείλομεν δὲ νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ἐποχὴ αὕτη, καθ' ἣν ἡ ὀρθότητις ἐφθασεν εἰς τὸν ὑψίστον βαθμὸν, ἀνέδειξε καὶ τοὺς μεγίστους περὶ τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν τέχνην τοῦ γράφειν ἀνδρας. Ἀπόδειξις τούτου πάντες οἱ ἐνδοξοὶ συγγραφεῖς τοῦ καιροῦ ἐκείνου, ποιηταὶ ἢ ῥήτορες, καὶ πρὸ πάντων οἱ δύο μέγιστοι τῆς ἀρχαιότητος φιλόσοφοι Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης. Καὶ πρέπει νὰ πιστεύσωμεν, χωρὶς ποσῶς νὰ σφάλωμεν, ὅτι τὸ μάλιστα πάντων συντελέσαν εἰς τὴν ἀνάπτυσιν τῆς ὀφειλῆς καὶ ὀρθῆς κρίσεως τῶν ἀνδρῶν τούτων ἐστὶν ἡ τῶν ὀνομάτων ὀρθότης, ἥτις καὶ ἐχρησίμευσεν ἐν πολλοῖς ὡς βᾶσις τῶν φιλοσοφικῶν αὐτῶν ἐρευνῶν. Καὶ οὐδέποτε ἴσως ἐμελλεν ὁ Πλάτων ἐπονομασθῆναι Θεῖος καὶ Ἀττικὴ Μέλισσα, εἰ περὶ μικροῦ ἐποιεῖτο τὴν περὶ ὀνομάτων ὀρθότητά· διότι, ἂν τὸ κάλλος τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ ἀπένευμεν αὐτῷ τὸ ἐπώνυμον Θεῖος, ἡ χάρις καὶ ἡ σαφήνεια τοῦ λόγου αὐτοῦ, ἀπόρροια τῆς συνομολογίας, ἀπέδωκε τὸ ἐπώνυμον Ἀττικὴ Μέλισσα.

Ἄλλ' ἴσως, δυσπιστῶντες πρὸς τὰ τοσαῦτα προτερήματα τῆς συνομολογίας, ἐρωτήσῃ, δὲν εἶνε τάχα δυνατόν νὰ ἀναδειχθῇ τις μέγας συγγραφεὺς μὴ εἰδὼς τὰ συνώνυμα; Ἀποκρινόμεθα μετὰ θετικότητος οὐχί, καὶ προστιθέμεθα ὅτι πρέπει νὰ παρατηρηθῇ τῆς ἀξιώσεως ταύτης, ἐνόσω δὲν ἀποκτήσῃ γνώσιν ἀκριβῆ τῶν τοιαύτης φύσεως λέξεων. Διότι πῶς δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι εἶνε μέγας περὶ τὴν τέχνην τοῦ γράφειν, ὅταν γράφων μεταχειρίζεται πολλάκις δωδεκάδα λέξεων ἄνευ τῆς ἐλαχίστης διακρίσεως, ἐνῷ λέξεις ἀκριβῶς συνώνυμοι σχεδὸν δὲν ὑπάρχουσιν; Ὁ Βολταῖρος ἐν ταῖς περὶ Κορνηλίου καὶ ἀλλοῦ σημειώσεσιν αὐτοῦ δὲν παύεται ἐπαναλαμβάνων, ὅτι «ἡ κυ-

ριολεξία ἐστὶ πανταχοῦ ἀπαραίτητος, ὅτι ἡ κυριολεξία ἐστὶ ἀναγκαῖα, καὶ ὅτι χωρὶς αὐτῆς ξηρὸν ἐστὶ τὸ ὕφος καὶ ἀπότομον! . . . ἄνευ τῆς κυριολεξίας οὐδὲν ἐστὶν ὠραῖον, οὐδαμῶς ὑπάρχουσι στίχοι καλοὶ, οὐδέποτε ἐξηγεῖ τις καλῶς ὅ,τι συλλογίζεται. . . » Ὁ δὲ D'Alembert λέγει ὅτι «ἡ κυριολεξία ἐστὶν ὁ ἰδιάζων χαρακτῆρ τῶν μεγάλων συγγραφέων· διὰ ταύτης ἐξισοῦται τὸ ὕφος πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, διὰ τούτου τοῦ προτερήματος ἀναγνωρίζεται ἡ ἀληθῆς περὶ τὸ γράφειν δεινότης, καὶ οὐχὶ διὰ τῆς φουδῆς τέχνης τοῦ περιβάλλειν τὰς κοινὰς ἰδέας διὰ μυχταίου χρωματισμοῦ. »

Ἄλλα δὲν δύναται τις τάχα νὰ σπουδάσῃ ἐντὸς τῶν λεξικῶν; Οὐδὲ τοῦτο· διότι τὰ ὑπάρχοντα λεξικά τῆς γλώσσης ἡμῶν οὐδαμῶς διακρίνουσι τὰς συνωνύμους λέξεις, ἀλλ' ἐξηγοῦσιν ἀπλῶς τὰς μὲν διὰ τῶν δὲ, παραπέμποντα ἀπὸ λέξεως εἰς λέξιν καὶ μηδεμίαν ὀρίζοντα. Καὶ ἂν ὅμως ὑπῆρχε τὸ τοιοῦτον, πρέπει νὰ ἀναστῆ τὴν ῥοὴν τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ καθ' ἣν ὦραν γράφει, θηροῦν τὴν διαφορὰν· διότι ἵνα γινώσκῃ τις ἅπαντα, πρέπει νὰ ἐμαθήθῃ ὀλοκληρὸν λεξικόν. Ἡ τοιαύτη τῶν λέξεων διαφορά ἀναφαίνεται διὰ τοῦ παραλληλισμοῦ, τὰ δὲ λεξικά οὐδὲν τοιοῦτον δύνανται νὰ προσφέρωσιν ἕνεκα τῆς κατ' ἀλφάβητον τάξεως τῶν λέξεων. Ἀβῶμεν πρὸς ἀπόδειξιν ἀπὸ διαφορῶν τοῦ λεξικοῦ σελίδων τὰς ἀκολουθοῦσας συνωνύμους λέξεις καὶ ἴδωμεν τὸν ὄρισμὸν αὐτῶν:

- Μέμφομαι—Ψέγω, κατηγοροῦ.
- Ψέγω—Μέμφομαι, κατηγοροῦ.
- Κατηγοροῦ—Κατακρίνω, μέμφομαι.
- Κατακρίνω—Κρίνω κατὰ τινος, καταδικάζω.
- Καταδικάζω—κατακρίνω.
- Κρίνω—Κατακρίνω, καταδικάζω.
- Ἐλέγχω—Ἐπιπλήττω, κατηγοροῦ, αποδοκιμάζω.
- Ἐπιπλήττω—Ἐλέγχω, ἐπιτιμῶ, μαλόνω.
- Ἐπιτιμῶ—Μέμφομαι, ἐπιπλήττω, ὀνειδίζω, κατηγοροῦ.
- Ὀνειδίζω—Ἰβρίζω, ἐπιπλήττω.
- Ἐπιλαμβάνομαι—Ψέγω, ἐπιπλήττω.
- Καθάπτομαι—Ἐπιπλήττω, ὀνειδίζω.

Ἄντι νὰ διδάσκῃ τις τὸ ἀναγνώστην, δὲν φαίνεται περιπικίζων αὐτόν; καὶ τί πλέον μετὰ τοῦτο γινώσκει ἢ πρότερον, εἰμὴ ὅτι τὰ ῥήματα ταῦτα εἰσὶν ἅπαντα συνώνυμα, καὶ ὅτι δύναται τις εἰς πᾶσαν περίστασιν νὰ μεταχειρίζεται ταῦτα ἢ ἐκεῖνα; Ἄλλ' οἱ ὀρισμοὶ οὗτοι δὲν εἶνε πῶς σπάνιοι ἐντὸς τῶν λεξικῶν· «ἀπαντῶνται ἀνά ἑκατοστάς καὶ χιλιάδας,» λέγει ὁ Lafaye, ἀναφέρον ὁμοίαν παράδειγμα ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ λεξικοῦ τῶν συνωνύμων τῆς Γαλλικῆς γλώσσης.

Τῶν συνήθων λοιπὸν λεξικῶν οὐδέν᾽ ἢ ἀτελεῖ ὄρισμὸν διδόντων περὶ τῶν τοιούτων λέξεων, καὶ οὐδὲν βέβαιον διδασκόντων περὶ τῆς ἀκριβοῦς καὶ κυρίας αὐτῶν σημασίας, ἢ ἐν ἰδιαιτέρῳ λεξικῷ συλλογῇ καὶ διάκρισις τῶν συνωνύμων καθίσταται ἀναγκαῖοτάτη ὡς συμπλήρωμα τῶν γενικῶν λεξικῶν. Διότι αἱ πρὸς ἀλλήλας διαφοραὶ τῶν μῆς καὶ τῆς αὐτῆς ἐνοιῶς λέξεων, ὡς αἱ τῶν διαφορῶν προσώπων τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ἀνάγκη νὰ παρασιζῶνται ὡς ἐπὶ εἰκόνας παρ' ἑκατέρως, ὅπως ἡ ἐντύπωσις τῶν ἰδιαιτέρων χαρακτῆρων γένηται βελυτέρα εἰς τὴν μνήμην τοῦ βουλομένου ἐνθυμεῖσθαι αὐτοὺς διὰ

παντὸς καὶ ἀναμνησθεσθαι ἐν δέοντι. Διάκρισις χαρακτῆρων ἀναγκαῖοτάτη ὅπως γινώσκωμεν ἐκάστης λέξεως τὰς ιδιότητας, ὡν ἄνευ ἐστὶ ἡμῖν ἀδύνατον νὰ προβῶμεν μακρὰν ἐν ταῖς περὶ παντὸς πράγματος μελέταις ἡμῶν, καὶ ἰδίως τῶν ψυχολογικῶν· ὡστε ἡ συνομολογία δίδει πτέρυγας τῇ διανοίᾳ εἰς τὸν ἀχανῆ τῶν συλλογισμῶν ὀρίζοντα, καὶ ἐπαναφέρει εἰς ἑαυτὴν ἄνευ κινδύνου τοῦ ἀποπλανᾶσθαι. Ἄλλως ἡ λεπτότης τῶν ἐνοιῶν καὶ τῶν ἐκφράσεων ἐστὶ διὰ τὸν γράφοντα πέλαγος φοβερόν, ἀραιροῦν πᾶσαν ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἄντην, ἐὰν μὴ βλέπῃ ἐμπροσθεν αὐτοῦ τὸν καθοδηγοῦντα φάρον ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐμπιπτουσῶν καὶ συσσωρευμένων λέξεων καὶ ἰδεῶν ὡς κύματα ἀλλεπάλληλα, ἐὰν μὴ κυβερνᾶται ὑπὸ τῆς ὀφειλομένης συνομολογίας εἰς τὸ χάος τοῦ ἰδεατοῦ κόσμου.

Ἐν γένει ἡ συνομολογία διδάσκει διὰ φιλοσοφικῶν ὀρισμῶν τὴν ἀληθῆ καὶ ἀκριβῆ τῶν ὡς συνωνύμων φαινομένων λέξεων διαφορὰν καὶ δυνάμιν, σμικρύνουσα τοιοτοτρόπως τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν διὰ τῆς προεκπτώσεως ἐκ τοῦ ὀρισμοῦ ἀκριβολογίας, καὶ ποιεῖ τὸν ἀναγνώστην ἢ συγγραφέα ἢ ῥήτορα νὰ γινώσκῃ ἢ ἀναγινώσκῃ ἢ γράφῃ ἢ λέγῃ· ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἐστὶν ἡ βᾶσις τῆς ὀρθοεπειίας.

Ἡ περὶ συνωνύμων πραγματεία ἐστὶ πρωτοφανὴς διὰ τὴν σημερινὴν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν· πιστεύομεν ὅμως ὅτι μέλλει τυχεῖν τῆς αὐτῆς καὶ παρ' ἡμῖν ὑποδοχῆς, ἥς καὶ αἱ περὶ συνωνύμων πραγματεῖαι ἐν Γαλλίᾳ. Ὅτε πρῶτον ἐράνην ἐν Γαλλίᾳ τὸ σύγγραμμά τοῦ Girard, τοῦ πρώτου δόντος παρὰ Γάλλοις ἀφορμὴν εἰς τὰς τοιαύτας φιλολογικὰς ἐρευνας, πάντες ἐσπεύσαν νὰ κοσμήσωσι τὸ λακτικὸν αὐτῶν διὰ τοῦ νέου τούτου περὶ τὴν τέχνην τοῦ λέγειν καὶ γράφειν συρμού. «Ὅπως ἡ πρὸς ταῦτας κλίσις, λέγει ὁ Lafaye, διεδόθη ταχέως, καὶ αἱ γυναῖκες πρὸ πάντων παραδόθησαν εἰς αὐτὰς μετὰ πάθους. . . . Εἰς τὰς λαμπρὰς τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος συναναστροφάς, τοῦ αἰῶνος τούτου τῆς ἀναλύσεως καὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ πνεύματος, καθ' ὃν αἱ περιφημότεραι τῶν γυναικῶν ἐν τῇ τέχνῃ τοῦ ὀμιλεῖν προσείλκυον περὶ ἑαυτὰς τὸ ἔθος τῶν πεπαιδευμένων, τὰ συνώνυμα ἦσαν συγχρόνως ἀντικείμενον σπουδῆς ὡς ὅρος ἐπιτυχίας, καὶ ἀντικείμενον ὀμιλίας ὡς ὕλη, ὅπου ἠδύνατό τις νὰ δοκιμάσῃ καὶ ἀποδείξῃ κάλλιον τὴν ἑαυτοῦ ὀξύνοϊαν.» Σήμερον δὲ ἡ σπουδὴ τῶν συνωνύμων ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις κατέστη γενικωτάτη ἐν τῇ Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ.

Τοιαύτης οὔσης ἐν συντόμῳ τῆς συνομολογίας, ἡ ὑπὲρ ἐκδόσεως Λεξικοῦ τῶν Συνωνύμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης συνδρομὴ τοῦ Πανελληνίου ἐλπίζω, ὅτι ἐστὶ μοι γενναία καὶ ἐνθαρρυντικωτάτη, τοιαύτη οὔσα διὰ πᾶν ἔργον ἔθνικόν.

Τὸ ὅλον σύγγραμμά ἀπαρτίσει τρεῖς τόμους, ἐκδοθησομένους ὅσον οὔπω ἐν Ἀθήναις καθ' ἑξαμηνίαν. Ὁ πρῶτος περιέχει τὰ ὀμώνυμα, πάντη διάφορα τῶν συνωνύμων, ἀλλ' ἀναγκαῖα πρὸς διάκρισιν τῆς ὀρθογραφίας παμπόλλων λέξεων. Τὸ λεξικὸν τῶν ὀμωνύμων ἐστὶ κατάλογος ἀκριβῆς τῶν ὀμοίων μὲν προφορᾶν διάφορον δὲ γραφῆν ἔχουσῶν λέξεων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἱστορικῶν, μυθολογικῶν καὶ γεωγραφικῶν· ἐκ πασῶν δὲ τῶν γλωσσῶν ἡ Ἑλληνικὴ ἔχει τὰς πλείστας· εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, κώδηξ εὐχερῆς διὰ τοὺς ἀγαπῶντας τὰ λογοπαίγνια. Εἰς τὸ τέλος τοῦ λεξικοῦ τῶν ὀμωνύμων προσ-

τεθήσεται κατάλογος τῶν διπλοῦν γένος ἔχόντων ὀνομάτων, καὶ ἕτερος τῶν διττῶν μὲν ὀρθογραφίαν τὴν αὐτὴν δὲ σημασίαν ἔχουσῶν λέξεων. Ὁ δεύτερος τόμος περιλαμβάνει τὰ ἔχοντα τὴν αὐτὴν ῥίζαν συνώνυμα, καὶ ὁ τρίτος τὰ ἔχοντα ῥίζαν διάφορον.

Ἡ δὲ τιμὴ καὶ τῶν τριῶν τόμων προσδιορίζεται διὰ ρούβλια ἀργυρᾶ ἕξ, ἐκάστου δὲ τόμου ἰδιαιτέρως, συγκειμένου ἐκ πεντακοσίων καὶ ἐπέκεινα σελίδων εἰς σχῆμα ὄγδον, διὰ ρούβλια ἀργυρᾶ δύο, πληρωτέα ἅμα τῆ παραλαβῇ ἐκάστου τόμου ἐκ διαλειμμάτων.

Κ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Β'.

ΑΓΓΕΛΙΑ περὶ ἐμμέτρου τῆς Ἰλιάδος μεταφράσεως.

Ἀπὸ τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας τοσοῦτον ἐπληθύνθησαν καὶ ὁσημέραι πληθύνονται τὰ βιβλία, ὥστε δυνάμεθα νὰ προῖδωμεν ὅτι μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτι αἰώνων ὁ ἄνθρωπος, εὐρισκόμενος ἐν τῷ μέσῳ πλημμύρας παντοίων συγγραμμάτων, θέλει ἀπορεῖ ὅποια ἐξ αὐτῶν νὰ ἀναγινώσκη, καὶ ὅποια νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ πῦρ ὡς περιττά. Ἀλλὰ καὶ ἐν τοιοῦτῳ πελάγει βιβλίων τίς δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ ὅτι τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη θέλουσιν ἐπιπλέει μετὰ τὸ ἔξοχον ὕψος καὶ κάλλος τῶν εἰς αἰῶνα τὸν ἄπαντα;

Ἦδη πολλοὶ παρῆλλον αἰῶνες, ἀφ' οὗ ὁ φοιβόληπτος ῥαψωδὸς τῆς Ἰωνίας ἔψαλλε τὰ ἀθάνατα ἔπη τὰ γεννησάντα τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὅμως οὐδὲ κατ' ἐλάχισον ἠλάττωσαν τὸ κλέος αὐτοῦ τὰ ποιητικὰ ἀριστουργήματα τῶν λοιπῶν ποιητῶν τῆς γῆς, οἵτινες μᾶλλον ἢ ἤττον ἐνεπνεύσθησαν ἢ τοῦλάχιστον ὠδηγήθησαν ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ Ὀμηρὸς ὑψοῦται οὐρανομήκης ὡς ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἐκθειάζομενος μέγας Ὀλυμπος, αἱ δὲ παρερχόμεναι γενεαὶ τῶν βροτῶν ἀτενίζουσι πρὸς αὐτὸν μετὰ θαυμασμοῦ καὶ λατρείας· καὶ ἐν μὲν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι

ἐπὶ πόλεις διερίζουσι περὶ ῥίζαν Ὀμήρου,
Σμύρνα, Χίος, Κολοφῶν, Ἰθάκη, Πύλος, Ἄργος, Ἀθήναι·

ἐν δὲ τῷ νῦν αἰῶνι τὸ κλέος τῆς Ἀλκιόνοιο ὁ μέγας Βύρων, λαλῶν που ἐν παρόδῳ περὶ τοῦ Ὀμήρου, τοῦτον μὲν πρὸς τὸν μέγαν Ἰλυσανὸν εἰκάζει, ἐκυτὸν δὲ πρὸς ῥυάκιον. Ἀλλὰ τίς ποτε τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τῆς γῆς δὲν ἐθαύμασε τὸν μέγαν τῆς Ἑλλάδος ποιητὴν; τίς δὲν προσήνεγκεν αὐτῷ τὸν ὀφειλόμενον τῆς εὐγνωμοσύνης φόρον; Ποῖον δ' ἔθνος πεφωτισμένον τῆς γῆς δὲν μετέφρασε τὰ χρυσᾶ ἔπη αὐτοῦ εἰς τὴν γλῶσσάν του;

Τοιοῦτου λοιπὸν καὶ τηλικούτου ὄντος τοῦ πατρὸς τῆς ἐποποιίας, ὃ Ἕλληνας, ἄρα δὲν ὀφείλει ἐκαστος ἡμῶν νὰ συναισθανθῇ τὸ ὄνειδος τοῦ ὅτι παρ' ἡμῖν δὲν ὑπάρχει μετάφρασις εὐχρηστος τῷ λαῷ; Ναὶ ἀληθῶς, καὶ ἡ ἔλλειψις αὕτη δέον νὰ ἀναπληρωθῇ ὅσον τάχιστα. Δι' ἃ ἐτόλμησεν ὁ γράφων νὰ ἐπιχειρήσῃ μετάφρασιν τῆς Ἰλιάδος εἰς δακτυλικοὺς ἑξαμέτρους τῆς καθ' ἡμᾶς γλώσσης, καίτοι συνειδὼς ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸ δυσχερὲς τοῦ ἔργου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν σμικρότητα τῶν δυνάμεών του.

Ἴνα δὲ τὸ ἔργον τοῦτο καταστή, εἰ δυνατόν, δημῶδες, ἠναγκάσθην νὰ προσεγγίσω αὐτὸ κατὰ τε τὴν λέξιν καὶ τοὺς τύπους καὶ τοὺς διὰ τῶν μορίων χρωματισμοὺς εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ λαοῦ λαλουμένην γλῶσσαν· ἐν ἄλλαις λέξε-

σιν, ἐπεδίωξα ὕψος ἀφελές καὶ ἀνευμένον, ἀποφεύγων ὅ,τι ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ αὐτὸ δυσνόητον καὶ λογικωτατίστικον.

Ὡς τοιοῦτον λοιπὸν προσφέρων αὐτὸ εἰς τὸ Πανελλήνιον, ἐπικαλοῦμαι ὑπέροπτε τὴν πρόθυμον συνδρομὴν τῶν ἀπανταχοῦ ὁμογενῶν, ἰδίως δὲ τὴν ἐνθερμον ὑποστήριξιν τῶν ὀπαδῶν καὶ τῶν λειτουργῶν τῶν μουσῶν, τῆς μαθητευούσης νεολαίας καὶ τῶν διδασκάλων αὐτῆς.

Πρὸς εὐκολίαν δὲ τῶν συνδρομητῶν πάσης τάξεως θέλω ἐκδώσει τὴν μετάφρασίν μου κατὰ φυλλάδια περιέχοντα ἀνὰ δύο ῥαψωδίας ἕκαστον, καὶ τιμώμενον δραχμῶν 2, πληρωτέων ἅμα τῇ παραλαβῇ ἐκάστου τεύχους, πλὴν τοῦ δευτέρου, οὗτινος ἡ τιμὴ προκαταβάλλεται μετὰ τῆς τοῦ πρώτου, καὶ τοῦτο ἵνα δυνηθῶμεν νὰ κοσμήσωμεν ἐκάστην ῥαψωδίαν μὲ μίαν λαμπρὰν εἰκόνα. Τὸ τοιοῦτον κόσμημα, ὡς γνωστὸν, ἀπαιτεῖ οὐκ ὀλίγην δαπάνην. Οἱ δὲ ἐν Εὐρώπῃ ὁμογενεῖς παρακαλοῦνται νὰ προπληρώσωσι τὸ ἥμισυ τῆς ὅλης συνδρομῆς αὐτῶν, λίαν Ἀγγλίας ἡμίσειαν, ἵνα μὴ ἐνοχλῶμεν αὐτοὺς συνεχῶς δι' εὐτελεῖς ποσόν.

Ν. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Τοιαῦτα τὰ δύο ἀναγγελλόμενα περισπούδαστα συγγράμματα, εἰς ὧν τὴν ἀπόκτησιν εὐελπιστοῦμεν ὅτι θέλουσιν σπεύσει μετὰ προθυμίας οἱ ὁμογενεῖς, ὅσοι συναισθάνονται πλέον ὅτι παντὸς ἐπίπλου καὶ ἄλλου πολυτελοῦς σκεύους ἐν τῇ οἰκίᾳ πρέπει νὰ προεξάρχη ἡ βιβλιοθήκη· βιβλιοθήκη ὅμως οὐχὶ ὑπὸ μυθιστορημάτων ἀπαρτιζομένη καὶ πρὸς τὸ θεαθῆναι μόνον, ἀλλὰ καλῶς συγκεκροτημένη καὶ λυσιτελής μᾶλλον ἢ πολυτελής.

Ἡμεῖς δὲ, ὧν ἡ καρδία πάλλει ἀθυρομήτως ἐπὶ τῇ δημοσιεύσει τοιοῦτων περισπούδαστων βιβλίων, εὐχόμεθα ὅπως παρέχηται συνεχῶς ἀφορμὴ πρὸς κόσμησιν τῶν στηλῶν τοῦ Συγγράμματος τούτου διὰ τοιοῦτων βιβλιογραφιδῶν.

Ρ.

ΑΙΝΙΓΜΑ 24.

Τῆς γῆς δὲν εἶμαι κάτοικος· κατοικητῆρά μου ἔχω
τὸν οὐρανόν, κ' ἐνίστα ἀστραπηβόλος τρέχω
νὰ φέρω εἰς τὸν δίκαιον εἰδήσεις ἡχαρισμένους,
καὶ νὰ παιδεύσω τοὺς κακοὺς καὶ τοὺς θρασεῖς ἐκείνους,
ὅσοι τὸν Πλάστην, ἄφρονες! ἐνίστα ἀνοῦνται·
πολλοὶ δὲ ἕνεκα ἐμοῦ πολλάκις συγχωροῦνται.
Ἔχω διπλοῦν τὸ πρόσωπον, εἶμαι λευκὸς καὶ μέλας,
εἰς τὰ ἀγρὰ τὰ στήθη μου δὲν κρύπτω τὰς θεέλλας·
πλὴν ἂν ἐξαίφνης κεφαλὴν εἰς τοὺς ἀνέμους στείλῃς,
συγχρόνως δ' ἕνα πόδα μου ἐὰν τὸν μεγαλύνῃς,
ὦ! τότε, τότε κατοικῶ ἔς τῶν εὐτυχῶν τὰ χεῖλη.

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΓΗ' ΑΡΙΘΜΟΝ 23 ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ.

Ῥινόκερος. (ῤῖν—ἔρος.)